

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési árak:
Egész évre 14 frt., fél évre 7 frt., negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65 szám
Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnep után való napon is

I. év.

Budapest, 1897, péntek, december 17-én.

28. szám.

A törvény diktál.)*

Sajnos, hogy szembe kell néznünk azon eshetőséggel, hogy 1898. december 31-éig, amely határidőig a kormány állandó viszonyok helyreállítására vállalkozott, alkotmányos Ausztriával vám- és kereskedelmi szövetség nem lesz megkötendő, aminek folyománya az, hogy Magyarország jogilag is, tényleg is önálló vámterületté lesz.

Fejtegetésünk tárgyává kell tehát fennünk azon önként feltoluló kérdést, vajjon célszerűségi okok nem teszik-e lehetővé a vám- és kereskedelmi szövetség megkötését egy abszolút Ausztriával. Az előrebocsátott jogi fejtegetés alapján e kérdésre határozott nemmel felelünk. Abszolút Ausztriával Magyarország mást, mint vám- és kereskedelmi szerződést nem köthet és nem egyesítheti állami szuverenitását az abszolút Ausztria állami fenségével a vám- és kereskedelmi szövetségben foglalt közös célokra. A fontos és számos érintkezési érdekek kielégítésére más szabályozás keresendő, mint az, a minőt az 1867. XII. törvénycikk tartalmaz s mindenestre olyan, mely Magyarország állami önállóságát csorbitatlanul kifejezésre juttatja.

* Közöltük tegnapelőtt egy parlamenti tag cikket, ki az önálló vámterület híve, — audiatum et altera pars — ezzel szemben örömmel nyomatjuk le egy másik parlamenti kiválság a multikori közleménytől részben eltérő cikket, melynek kiváló közjogi fejtegetéseit tartjuk felette becseseknek. A szerk.

A folyosóról.

Szélcsendes napokon a folyosó csak egy fumoir — egy közönséges adomatár, melybe Beöthy Aldzi szállit egy pár új viczet, mely a kaszinóban vagy egyébütt történt és báró Harkányi Frigyes egy pár régi viczet mely sehol se történt. Egyébként csak fumoir a folyosó. — Érdekessé legfeljebb az öreg Tisza teszi, aki ritkán megy be beszédet hallgatni, hanem egyik helyről átül a másikra a folyosón, keresve léghuzamnélküli helyet. — De könnyebb volt Amerikát fölfedezni, mint ilyen helyet a folyosón. Nem is találta meg, pedig huszonötve keresi. Bizony, a folyosó nem jelent ilyenkor semmit, csak egy füstben kóválygó keskeny hosszú úrt, hol az unalom út tanyát, hol nem történik semmi figyelemreméltó és ahol már az is esemény, ha a buffetkisasszony keresztül megy a pipázgató képviselők sora közt. Olyan varázsszal bír itt a szoknyasuhogás, mint egy barátklasztromban.

Háborus időben ellenben a folyosó lecsapja a tanácstermet. A folyosó lesz elsővé, komolyabbá. Sokszor van úgy, hogy a tanácsteremben egy ócska témával foglalkoznak, midőn a lelkekben egy új téma forr már: a téma tehát kimenekül a folyosóra. A folyosó az aktuális. A tanácsterem a túlhaladott állás-

A törvény parancsolja, de a célszerűség is javasolja ezen ut követését. Évszázadok szomorú tapasztalatai igazolták, hogy az abszolút Ausztria tulkapásai folytonos sajtó sebeket vertek a magyar alkotmány testének még oly részein is, amelyeket a törvény világosan minden befolyásán kívül helyezett. Vajjon ki mondhatja tulzotaknak azon aggodalmunkat, hogy akkor, mikor mi magunk nyitunk tárt kaput az abszolút Ausztriának állami életünk fontos ügyeihez, a régi sérelmek nem fognak-e hatványozottabban jelentkezni és mindinkább megdermeszteni alkotmányos életünk fejlődését?

Az abszolút Ausztriával az érintkezési pontokat minél szűkebb körre szorítani, önmagunk iránt parancsoló kötelesség.

Elodázhatatlan feladata tehát a kormánynak, haladéktalanul hozzálatni az önálló rendezkedés előkészületeihez, mely önálló rendezkedés nem lehet más, mint az önálló vámterület. Szükségesekké teszik ezt az osztrák viszonyok, mert ha a Lajthántul a parlamentaris élet normális keretben működhetnének is, az ottani pártok magatartása majdnem kizárja annak lehetőségét, hogy Magyarország érdekeinek csak némileg is megfelelő közgazdasági egyezséget köthessen.

Ausztria jelszava Magyarország gazdasági megbénítása, az ezen jelszó alatt egyesült összes pártok anyagi áldozatokkal akarják velünk megfizettetni a dualizmus fentartá-

pont Most is úgy volt. A teremben a Darányi javaslatát tárgyalták, melyet különben mindenki kitünőnek ismert el (csak a szoczialisták nem), míg a folyosón zajos élet forrt. A függetlenségi párt a miniszteri szoba környékét tartja megszállva s első tekintetre látszik, hogy trikótban van, azaz, hogy már öltözködik a szerepéhez. A massamódot Justh Gyula, Meszlény sürögnek-forognak, ezzel is azzal is beszélgetnek és igazitanak egyet-mást. Oly mogorva arczokat vág, mint egy feldühödött farkas s titokzatos szentenciákban potyogtat el a jövőből egyes morzsákat.

— Sós lesz még a mosdóvizetek is!

Egy másik kormánypárti csoporthoz érve, így szól:

— Még a Dunát is visszafelé fordítjuk, ha megharagszunk.

Polónyi ellenben (és ez a legijesztőbb) békés hurokat peng, hogy ő nem akar semmi zavart, ő csak jót akar, békét akar és önálló vámterületet.

Maguk a szabadelvű pártiak zajos közjogi fejtegetésekbe vannak merülve. Szakemberek körül csoportok képződnek és hallgatják a fejtegetést. Gróf Andrássy Gyulával Györfly Gyula disputál, mire az oda vág szellemesen:

— Ugyan, kérlek, csak nem akarod én ellenben védeni a 67-es kiegyezést?

sát. A magyar ipar feláldozása, az annyi áldozattal létesített önálló vasuti politikánk feladása azon ár, melyet Ausztria összes pártjai ritka egyértelműséggel követelnek tőlünk. E téren megszűnik az ádáz fajharcz s nincs kizárva a lehetőség, hogy a mi rovásunkra történik meg Ausztriában a duló nemzetiségi küzdelemnek legalább pillanatnyi leszerelése.

Nem ismerem magyar államférfiut, vagy számbavehető politikust, ki ezen ár megfizetésére képes vagy kész volna. De ez egy okkal több, hogy a felesleges rekriminációk mellőzésével a kormánynak alkalom és idő adassék arra, előkészíteni azt, ami minden politikai valószínűség szerint be fog következni: a magyar önálló vámterület felállítását.

A magyar állam szuverenitásának folyománya a jog önálló vámterülethez. Nagy véleményeltérések voltak a közügyek szabályozására kiküldött 67-es bizottság tagjai között, de Magyarország ezen jogát a bizottság minden tagja teljes tisztaságában kidomborítva a törvényben kifejezésre juttatni törekedett.

Az 1867. XII. törvénycikk 58. §-a midőn egyrészt a kereskedelmi ügyek közösségét határozottan kizárja, államunknak az önálló intézkedési jogot világosan fentartja, egyszersmind félremagyarázhatatlanul kifejezi, hogy az önálló intézkedési jog a kereskedelmi ügyeknek vámvonalak által való szabályozását jelenti.

Célszerűségi okok indították a tör-

Matuska Péter panaszolja, hogy Szilágyi azt mondta valami nézetére: „Számár vagy, Péter!”, mire meglegedetten jegyzi meg Klubusitzky János:

— Látod, ezért nem beszélék én soha veled.

Szóval, tarka-barka a folyosó képe, mint egy hullámzó vásár, melyben az élet lüktet. A tanácsterem ajtói meg-megnyílnak s valaki kijön és hirt hoz. De szinte nehéz felösmerni az esteli szürkeségben (délutáni egy óra van) hogy kicsoda. Zajong az ellenzék. A nyitott ajtón ki-kimorajlik gunyos haragja.

— Ki beszél odabent? kérdezik.

— Egy megfordított Csáky.

— Ki az?

— Enyedi Lukács.

— Mért mondod megfordított Csákynek?

— Csákynek nem kell az önálló vámterület — de azt állítja, hogy meg fog kelleni csinálni.

— És Enyedi?

— Enyedinek ellenben az önálló vámterület kell, de azt állítja, hogy nem kell megcsinálni.

Tessék aztán az okos emberek szavából megokosodni.

ványhozást arra, hogy mielőtt ezen jogával élne, megkísérlését rendelje el ő Felsége többi tartományaival vám- és kereskedelmi szövetség megkötésének.

Jóllehet ezen vám és kereskedelmi szövetséget már két ízben ujtítottuk meg, mégis téves fogalmak vannak elterjedve ezen viszony jogitermészetéről. A vám- és kereskedelmi szövetség úgy, amint ennek alapfogolata az 1867: XII. törvény-cikkben jelentkezik és később a vám- és kereskedelmi szövetségről szóló törvényben világos kifejezést nyerte, sokkal szorosabb viszonyt létesít Magyarország és Ausztria között, mint azon vám- és kereskedelmi szerződések, melyek önálló államok között rendszeren kötötték szöveget.

Az örökös tartományokkal vámszövetségre lépett Magyarország, a szerződés tartama alatt a külfölddel szemben egységes vámterületet képez. Az ipartermeléssel kapcsolatos közvetett adókra nézve a törvények és igazgatás egyenlő elveken épülnek fel és csakis közös egyetértéssel változtathatók meg. Egyenlő elvek szerint kezelendők a vasutak, teljes viszonyosság és egyenlő elbánás van biztosítva mindkét állam lakóinak, ha a másik állam területén ipart vagy kereskedelmet folytatni vagy munkát keresni akarnak.

Világos ezekből, hogy a vámszövetséget kötő állam lemond a szerződés tartama alatt a szerződésben foglalt tárgyak felett önálló rendelkezési jogáról, úgy, hogy a két állam akarata a szerződéses területen csak mint összakarat jelentkezik.

Természetes ezek után, hogy a törvényhozó szoros jogi formákhoz és biztosítékokhoz kötötte, a vámszövetséggel járó állami nagy önkorlátozást. Csak mint szabad nemzet — szabad nemzetel akar érintkezni e jogterületen Ausztriával. Csak két alkotmányos és felelős kormány terjesztheti elő az ide vonatkozó törvényjavaslatokat, csak a két országgyűlés által való elfogadás után szentesíthetők azok ő Felsége által.

Ezen jogi biztosítékok bármelyikének

hiánya esetén a vám- és kereskedelmi szövetség meg nem köthető; egyezkedés nem sikerülte esetében az ország önálló intézkedési jogát magának világosan fenntartotta, mely alatt az 1867: XII. törvény-cikk 58. §-a szerint más mint az önálló vámterület, nem érthető.

A törvény idézett intézkedései nem tűnnek eltérő magyarázatot, remélhetőleg nem is akarja senki azok erejét gyengíteni. Közjogi törvények a változó pártpolitika pillanatnyi érdekeinek körén kívül kell, hogy essenek. Nincs is amennyire alkalmunk volt tapasztalni a kifejtettek nézve nézeteltérés. *Vagy vám- és kereskedelmi szövetség alkotmányos Ausztriával, vagy önálló vámterület, mely utóbbi nem zárja ki a szerződéses viszonyt ő Felsége örökös-tartományaival: ez az 1867-ik évi XII. törvény-cikknek logikai folyamánya.*

POLITIKAI HIREK.

A képviselőháznak délelőtt tíz órakor ülése van.

Miniszterek kitüntetése. A hivatalos lap mai száma közli azokat a miniszteri kitüntéseket, melyeket előre jeleztünk: a király *Perczel Dezső*, *Wlassics Gyula* és *Darányi Ignác* minisztereknek az első osztályú vaskorona-rendet adományozta. A legfelsőbb kézirat így szól:

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztése folytán *Perczel Dezső* belügyminiszteremnek, *Wlassics Gyula* vallás- és közoktatásügyi miniszteremnek és *Darányi Ignác* földművelésügyi miniszteremnek, kiváló szolgálataik elismerésül, első osztályú vaskorona-rendemet díjmentesen adományozom.

Kelt Bécsben, 1897. évi december hó 12-én.
Ferencz József s. k.

B. Bánffy, s. k.

Távozó miniszter. Több lap ma azt hirteli, hogy a hosszabb szabadságra ment, felség személye körüli miniszter, báró *Jósika Samu*, állásáról lemondani készül. Ezt a régibb keletű, már többször megújult kombinációt ez idő szerint mi sem tartjuk lehetetlennek.

A Kossuthék hangulata. Bánffy miniszterelnök ama beszédének, amely tegnap a szabadelvűpártban elhangzott, tagadhatatlanul meg volt a maga hatása

a függetlenségi pártra is. Ez a hatás első sorban abban nyilvánul, hogy még élesebben kihegyeződött a mérsékelték és a harcziás elemek között az ellentét. Az előbbieket ujabban is óva intik a pártot a szertelenségtől és figyelmeztetik a komolyabb, régi híveit a pártnak, hogy *talán lőnek a czélon*, ha a párt programjának erőszakos érvényesítésével kockáztatják nemcsak a gazdasági fejlődését az országnak, hanem esetleg a parlamentarizmust is.

— Ha alkotmányellenes intézkedésre kényszerítenők a kormányt, ezzel sokkal többet ártunk, mintha elveink változatlan fenntartása mellett, bevárjuk az eseményeket, amelyek ugyszólván maguktól fejlődnek oda, ahová eljutni akarunk, az önálló rendelkezésig! — mondotta munkatársunknak a párt egyik tekintélyes tagja.

A harcziás része a pártnak a Kossuth-párt ifjabb tagjaival viszont azzal tüzelik a mérsékelt elemeket, hogy most megfizethetnek Bánffy-nak a választásokért.

— A német ellenzéknek sikerült Badenit megbuktatni, mi megbuktatjuk Bánffy-t! — ez a kiadott jelszó.

Kötségtelen most már azonban, hogy a pártnak ez a harcziás része kerekedett felül. Ezek azt tartják, hogy ha Bánffy kijelentette a pénzügyminiszter beszédével szemben, hogy igenis az önálló rendelkezés bázisából indulunk ki, akkor a kormány minden skrupulus nélkül beleveheti legalább is a gróf Károlyi módosítványát, amely az önálló rendelkezés tekintetében utasítást ad a kormánynak. Sőt bíznak abban is, hogy a kormány ezt utóvégre is meg fogja tenni.

A pártban különben erősen Apponyi-ellenes hangulat uralkodik. Őt okolják azért, hogy a függetlenségi párt nem indulhat akkora tekintéllyel és erővel harcra, mint szeretnék volna. *Nem lehetetlen, hogy ez az ellenszenv a Házban hevesebb jelenetekre fog okul szolgálni.*

A vita szónokai. A provizóriumvita feliratkozott szónokai a következők: gróf *Apponyi Albert*, gróf *Zichy János*, *Hegedűs Sándor*, a javaslat mellett; *Bartha Miklós*, *Barta Ödön*, *Polczner Jenő* és *Mezőssy Béla*, ellene.

□ **A primás virágos kertje.** Esztergom egyházmegye ugyancsak be van népesítve a néppárti papság legharapósabb példányaival. A legfeketébb tulipánokkal — a minőkért egykor Harlemben törték magokat a műkedvelők. Ugy látszik, hogy a köztisztelőtben és közszeretőtben álló primásnak kedve telik

A templom.

— Maurice Donnaytól. —

Aline Septeuil, 24 éves.

André Septeuil, 26 éves.

Őszi alkonyat. Aline és André elhagyatott teljesen sétálnak arra, amerre a nap utolsó sugarai látszanak. A természet nagy melancholiájától megilletődtek; az esti levegőbe távoli Angelus hangja vegyül.

André: Szomorú vagy?

Aline: Nem. És mégis sirhatnék. Ez a csöndesség, ez a messze, messze távolság, a melyre ellátok, oly különösen hat reám, mondhatnám fájdalmasan: úgy érzem, mintha templomi zenét hallanék. Ugye, hogy kinevetsz?

André: Oh, nem! Nincs finomabb érzés, mint az a meghatottság, amelyet a természet kelt bennünk; oly kevés asszony érti meg az ilyesmit... s mivel te megérted, szeretlek.

Aline: Jobban, mint azokat a nőket, akiket előttem ismertél?

André: Sokkal jobban.

Aline: Hallod-e az Angelust. A harangszó elszomorít.

André: Pedig oly édes.

Aline: Igen, édes. De a harang, a templom, a vallás, mind eszembe juttatja, hogy az isten házán kívül esküdtünk meg, hogy — oh, mily bolondos is vagyok! — hogy mi nem esküdtünk meg igazán. Néha valami hiányt ér-

zek szívemben, néha, úgy tetszik nekem, mintha nem is volnánk egymáséi.

André: De édesem, minek ezeket a dolgokat egyre ismételné? És miért legyünk szentebbek a papnál? A templomban nem akartak tudni rólad, mert elvált asszony voltál; a helyedben ha volnék, adnám a büszkét és nem fájlalnék semmit.

Aline: Ah, büszkeség! Mit tudsz te ezekhez, mikor nem vagy vallásos.

André: Már mint én? Valamikor, drágám, misztikus voltam. Senkinek a zive sem szorult össze jobban az enyémmel, amikor először szentmisére vittek. Kis fücska voltam és minden este ágyamban elmondtam az imát és imádkoztam, amíg el nem nyomott az álom.

Aline: Oh, mily szép lehetél!

André: És néha hiába hívtak villásreggeli-re, én csak bujtam a katakizmust; az iskolában jelest kaptam a hittanból, és szüleimnek könyörögtem, hogy vegyenek nekem rózsafüzért. Ők kinevettek, kigunyoltak.

Aline: Oh! Rosszul tették.

André: Igen, rosszul tették. De sok, sok emlékeimből megmaradt azért egy gyöngéd hit, bizonyos őszinte tisztelőt egy és más iránt. Nem, nem lettem soha szentségtörővé, — egészen addig a pillanatig, amikor az egyház nem akart rólad tudni semmit, rólad és rólunk; s azóta úgy tekintem, mint egy szalont, ahová nem hívtak meg minket.

Aline: De mikor az esküvő a templomban oly szép valami!

André: Oly színes, festői, dekoratív, nemde? Ez az, amit sajnálsz rajta.

Aline: Nem ez. De mikor folyton eszemben van, hogy csak a maire esketett meg és amikor nem tudom soha feledni, hogy Robinotnak hívták és vörös orra volt. A legkisebb izgatottságot sem éreztem, amikor előtte állottam. Oh, mily másként volt minden, amikor először esküdtem meg a Madeleine-templomban; volt zene, tömjénfüst, azután a papok gazdag ruháiban; akkor valóban éreztem, hogy valami nagy dolog történik velem.

André: Kétségkívül, kétségkívül. De sokat lehetne beszélni erről a szép szertartásról is. Emlékszem, midőn egyszer egy esküvő után ebédre gyűltünk össze és én szokás szerint üdvözöltem a menyasszony anyját, egy nagy allűrű, szellemes asszonyt, akít inkább leánya nővérének lehetett nézni:

„S ön meg sem indult, mondám, amikor a plébános beszélt?”

Ő azt felelte: „Ugyan, kérem, miért akarja, hogy mindezt komolyan vegyem? Amikor a plébános is, az abbé is folyton udvarolnak nekem.”

Aline: A mairet, aki összeadott, Robinotnak hívták és vörös orra volt...

André: Ez mit sem bizonyít, legföljebb azt, hogy a szertartás a polgármesteri hivatalban ép oly jelentéktelen, mint a templomban.

bennök, mint egykor Nagy Frigyesnek a „hosszu ficzkók”-ban és egy rakásra gyűjti őket. Ott van Molnár apát, a kedves mosolygó Molnár apát, ott van a híres Csernoch kanonok, ott van Prohászka spiritualis, aki a papi nemzedéket neveli, ott van Lepsényi és amint ujabban olvassuk, Zelenyák is oda-jutott, Bessére neveztetvén ki plébánosnak a primás által. Nem akarjuk egyáltalában lohasztani a gyűjteményekben való kedvtelést, csak egyszerűen megjegyezzük, hogy a Farkas Szabó Mihály „Rövid kertészeti oktatásában” ez a tétel foglaltatik: „Egy-két hernyó egy fán nem sokat árt, de sok hernyó egy fán tönkre teszi azt.”

□ **Ötszáz vacsora.** Az egyetemi tanács tegnap terjesztette föl dr. Dolinger Gyulát, dr. Kovács József megüresedett katedrájára, a sebészeti tanszékre. Az egyetem csakis őt terjesztette föl, nem azért, mintha nem lennének más szakfériak, hanem azért, mert ő a szavazó professzor urakkal tíz év óta vacsorázik hetenkint egyszer a „szombati vacsorákon”, ami összesen ötszáz vacsora. Erre a tárgyra egyéb-iránt visszatérünk.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Higyük el a szélsőbalmnak, hogy amihe ma belefogott, az nem az osztrák obstrukció paródiája, hanem egészen eredeti hősköltemény. Hiszen a szélsőbalm hegedősök csakugyan valami különös nevet kiabálnak s a karzat nemes dámái azt hiszik, hogy a hegedős-csapat, mint hőskölteményeknél illik, a műsát hívja segítségül. A műsá kissé ismeretlen és a nemes dámák hírét sem hallották, de azért áhitattal figyelik, amint a szélsőbalm kitartással, buzgón hangoztatja:

— Átal János! Átal János!

Ugy látszik, magyar műsá — gondolják a karzat nemes dámái. Mert ők nem tartoznak tudni, hogy akit a szélsőbalm ezen a néven aposztrofál, az nem műsá, hanem a pénzügyi bizottság előadója: Pulszky Ágoston. De a völgy már tisztában van, hogy nem hőskölteményhez lesz szerencséje s egy kised csapat tisztán vállalkozásához, hanem mulatságos paródia következik, gúnyos evokációkkal, burleszk közbeszólásokkal és esetleg vitézi kókler-ségekkel.

Aline: Amaz neveltséges. A szent pap valami felsőbbiséget képvisel, valami igazán szépet; képviseli az istenséget, kételyeinket és reményeinket és mindazt, ami miatt hiszünk saját lelkünkben.

André: És ha a maire mindebből nem is képvisel semmit: képviseli egyszerűen a törvényt, egy csomó formulát, a bourgeois előítéleteket, a társadalmi konvencziókat, amelyek ép annyira, vagy ép oly kevésbé jogosultak, mint a vallási konvencziók, csak kevésbé szépek és ideálisak.

Aline: Tehát érted-e már, hogy szerettem volna a mairei hivatalból elmenni a templomba?

André: Tökéletesen. Magam is szerettem volna; de, lásd, azon a napon lettünk igazán férj és feleség, amelyen megvallottuk azt, hogy szeretjük egymást, amelyen elmondtam néked és elmondtam magamban, hogy barátod leendek és te társnőm lész.

Beszélgetve elérkeznek egy kis kápolnához, amely egy régi temető közepén emelkedik.

Aline: Ah, szerelmem, mily kedves ez a temető!

André: Ha akarsz, bemehetünk, a rácsos ajtó nyitva van.

Aline: Igen, igen, bemegyünk!

André: Csakugyan szép. Nincsenek itt szobrok és családi sirbaltok. Mennyi kellemetlen, hiu ember fekszik a Pére Lachaiseben, sirja fölött czifra faragványokkal! Milyen bo-

Mert már az első hang sem kemoly.

— Átal János! — kiáltják újra meg újra az előadó felé, aki csakugyan *átaljánosnak* mondja azt, ami a parlamentnek rendszerint *általanos*. (Az igaz, hogy Apponyi is *átaljános* mond, de neki minden jól áll, senki sem veti szemére.)

Pulszky Ágoston nem hagyta magát megzavarni. Inkább úgy tetszik, mintha megkivánná egy kis gunyolódást; csak tüzesebben beszél tőle. S akárhogy röpitik feléje a csipős vagy csak értelmellen közbeszólásokat, annál biztosabban áll meg a helyén. Csak a bizottság álláspontját kellene apróra kifejeznie, de a gunyolódás kicsalja az előadóból a debattert s lassankint már nemcsak a bizottság álláspontját szinezi, hanem erősen egyéni véleményt is kockáztat. Ezzel aztán elnémitja a gunyt, de kinyitja a harag összezsillipeit. És innen is, onnan is sziszegik, hogy az előadó még rádupláz a pénzügyminiszterre és gyalázat, ha egy parlamenti bizottság előadója veszedelmesnek mondja az ország gazdasági önállóságát.

Most már tarajosodnak a hullámok.

— Hoch! — kiáltják minden elnöki figyelmeztetés dacára a régi obstrukciók kiszolgált katonái.

Az ujabbak pedig az idegen jelszó helyébe újakat knesnek:

— Menjen Bécsbe!

— Be kell zindelyezni a fejét!

— Hidrontó!

(Ezt azok a békeséges, jó emberek kiáltják, akik már épülőben látták a hidat az ellenséges álláspontok között s úgy képzelik, hogy az előadó lerontja az épülő hidat.)

Láng csap ki a csöndes padok alól, tűzbe borítja a nyugodt arczokat. Azt hinné az ember, hogy a fanatikus csapatocská most mindjárt megrohanja az előadót. (Vajjon megvédi-e Apponyi, aki legszorgalmasabban figyel az előadói emelvény tövében?)

De Pulszky már végzett. S a harag nyomában helyet ad a tüntető lelkesedésnek.

— Éljen Kossuth! — hangzik hirtelen.

És Kossuth Ferencz abban a tüntető éljenzésben, amely Pulszkyt akarja bántani és neki kedvez — szokatlan hevüléssel kezd be-

szantó is lehet örökké ilyen ostoba ficzkó mellett aludni! Itt csak születte, rozoga keresztek vannak, mohval belepett sirkövek, megfakult feliratok, szóval ez az egyenlőség, a feledés, a névtelenség, a halál!

Megérkeznek a kápolna ajtajához.

Aline: Ha nyitva volna, bemehetünk imádkozni.

Az ajtó nincs bezárva; mindakettlen belépnek a kápolnába; Aline letérdel. A kis templom csupa árnyék és amint Aline befejezte imáját és fölemelkedik, egy erős és gyöngéd kar átöleli és ajkán forró csókok tűzét érzi. . . . Mikor elindulnak, az ibolyaszín est szürkületet már fölváltotta a sötét éjszaka.

Aline: Mily sokáig maradtunk!

André: Szeretsz, Aline?

Aline: Jobban szeretlek, mint bármikor; imádlak.

André: De ha lelkifurdalást fogsz érezni?

Aline: Lelkifurdalást, miért?

André: Vallásos érzelmeid miatt. Hisz az szentségtörés volt!

Aline: Igaz és mégis nyugodtabbnak érzem magam, . . . érzem, hogy a feleséged vagyok, érzem, hogy megesküdünk isten előtt is. Ez, ez hiányzott nekem, . . . a templom . . . a templom!

André Aline dereka köré fonja karját és így mennek haza a sötét utakon.

szélni. Ez a legtisztább rajongó. A reszkető hangjából, a mozgósított érveiből, az egész óriási kompozíciójából kiérzik, hogy ő csakugyan el van telve a hittől, mely szakadatlan sugja neki, hogy most vagy soha. Köröskörül álорczásan bujkál az obstrukció, de ő becsületes hit fehér leplében járva, talán nem is tudja, milyen sötét műhelyben hirdeti igéit. Csak azt érzi, hogy amit tud és amit összehordott, amit érez és amit neki szuggeráltak: mind, mind el kell mondania, mert nagy pillanatnak érkezett küszöbére. A rajongás néha szárnyat is ad szavának és igazán magával ragadja társait, de nemsokára leveri a bágyadság és akkor társai mosolyognak legelőbb a háta mögött.

Két teljes órán keresztül beszél. Persze, hogy el is lankad. És olykor csodálatosan nagy szavak repülnek ki az okoskodásaiból. Mintha a fáradtság megtréfálna.

Azt mondja:

— Ha meg lesz a különvámterület, ki veszít többet? Ausztriának akkor a gyomrát kell megvámolnia, míg Magyarországon legfőkébb a dandyk lesznek a vesztesek. Mert Ausztria elesik az olcsó buzától, de a magyar csak kevésbé elegáns ruhát lesz kénytelen viselni.

Csöndes mosoly fut át a t. Ház arczulatán. Valahol azt suttojják, hogy Kossuth téved. Mert csak a posztó kapna magasabb vámot, nem a szabó. A szabó azontul is elegánsan fogja a ruhát varrni, csakhogy talán zsákvaszonból. (Baj is az! Rohonczy Gida egész nyáron zsákvaszont hord, mégis elegáns.)

Az idő már veszedelmesen későre jár és Kossuth csak szórja vegyesen a derüt és a villámokat. Végre mégis szóhoz jut Enyedi Lukács és ambátor akkor már verejtékesen ragvognak ki az arczok a padorokból, a helyéről nem mozdul senki. Valami különös mohósággal figyelik a szavait, hiszen a javaslatot akarja támogatni és az önálló vámterület alapjáról. Miképpen fog kiütni ez a kényes vállalkozás? És hogyan fest a szélsőbalm ama szivárványos ég szerepében, mely egyik szemével sirt, a másikkal meg nevetett. Azt fogja-e szemére vetni, hogy valamikor az ő soraikban harcolt? vagy azt fogja ünnepelni, hogy más táborban is az önálló vámterületnek maradt hive?

Mély csönd.

Enyedi nyugodtan indul el az eshetőségek kényes útján. Az első szavai még ellenséges talajra hullanak. De amint megvonta a határt a politikai taktika és a gazdasági szükség között, immár biztonságban is van. Hiába próbál zajogni a taktika mezején ólálkodó tábor, ő felhuzódott a gazdasági szükség őrtonnyába s onnan hirdetni, hogy az önálló vámterületet nem lehet taktikával meghódítani, de a gazdasági szükség önkényt meghozza. Aki pedig taktikázik és könnyeiműen, előkészítés nélkül emelne vámsorompókat, az nem hive ennek a nagy gazdasági eszmének, hanem csak kompromittálja. Tehát félre a könnyelmű taktikával!

. . . Ezzel az intelligenciával akár be is végezhetné volna beszédét. De szívet szentimentális érzések markolták meg és lágyszavakkal simogatta szélbalékat. A régi bajtársakat, így aztán az erős beszéd, a végébe akasztott lágyszavakkal úgy festett, mint a vőfélyek botja.

Bot ugyan, de virág van a végibe . . .

A képviselőház ülése.

A meginduló csata szokatlan teljességben tereli be a táborokat. Még a vidéki képviselők is mind feljöttek. Az ülés előtt még ma is sűrűn látni tanácskozó csoportokat és különösen Gajári Ödön

buzgólkodik, hogy a szélsőbal az obstrukció helytelenségéről meggyőzze. A folyosón híre jár, hogy a szabadelvű párt tegnapi konferenciája s különösen a miniszterelnök kijelentései után csakugyan bekülényebb volna a szélsőbal hangulata. Vannak, akik nyíltan megmondják közlők, hogy a miniszterelnök kijelentései megnyugtatták és nem helyeslik az obstrukciót. De Justh és társai mit sem akarnak hallani a lefegyverzésről.

— Nem hagyjuk magunkat lépre csalni! — kiáltják a folyosón.

Tíz órakor aztán Szilágyi Dezső megnyitja az ülést és Csávossy Béla háznagy *beterjeszti tervzetét a képviselők elhelyezéséről.* (Ennek elkészítésére a Ház még az ülészakas elején utasította, mikor a néppárt nem akart a szélsőballal egy mezőben ülni és az elhelyezés szabályozását sürgette.)

A tervzetet annak idején tárgyalni fogják.

Következik a napirend: a *munkásjavaslat* tárgyalása.

A záróbeszéd.

Szily Pongrácz előadó nem akar a két szocialista természetű felszólalásra kitérni, mert többen is kellően megféleltek Simának és Visontainak. De azokra a panaszokra, amelyek a javaslat büntető határozatai ellen felhangzottak, kötelessége megjegyezni, hogy a szigorú intézkedéseket a helyzet kivételes volta s a koczkán forgó érdekek nagysága tették szükségessé. Éppen azért elfogadásra ajánlja a javaslatot.

Rakovszky István és Blaskovich Ferencz hosszabb polemikus beszédben ajánlják határozati javaslatok elfogadását.

A Ház azonban (az egy Visontai kivételével) általánosságban elfogadja a törvényjavaslatot. A két határozati javaslatot mellőzik.

A második provizórium.

Következik a vám- és bankügy ideiglenes szabályozásáról szóló javaslat tárgyalása.

— Jöjjön Átal János! — kiáltja a szélsőbal az előadó felé.

Pulszky Ágoston előadó sűrű közbeszólásoktól zavarva kezdi fejtegetni, hogy a szőnyegen levő javaslat jogi értelmére nézve az összes pártok egyetértenek. Mihelyt a vámszövetség Ausztriával véget ért s a megújítás iránti kísérletek nem sikerültek, jogilag nincs szövetség s ez a javaslat már az önálló törvényhozási intézkedés alapjára van építve. Jogi szempontból tehát kétségtelen, hogy a vámszövetség megszűnt. A pártok között csak abban van eltérés, hogy tanácsos-e már most jogunkkal élni, vagy pedig inkább áll az ország érdekében, hogy a mai állapot tovább is fentartassék.

— Itt a lólab! — kiáltják a szélsőbalon.

Pulszky azt hiszi, hogy a joggal nem szabad úgy élni, mint késsel a gyermeknek, aki csak azért, hogy megmutassa, hogy van kése — megsebzti magát. (Tetszés a jobboldalon.) Épen azért a pénzügyi bizottság politikai szempontból nem tartotta szükségesnek megkötni a kormány kezét oly irányban, hogy csakis az önálló vámterület iránt tegyen előkészületeket. Mert ne áltassuk magunkat . . .

— Inkább másokat, ugy-e? gúnyolódik *Thaly* Ferencz.

— Senkit sem áltatunk, jegyzi meg a szónok, de számolni kell azzal, hogy akik a közös vámterület idejében becsülni tanulták ezt a közösséget, igen veszedelmes kísérletezésnek mondják azt, hogy most gazdasági életünket más alapokra fektessük. (Nagy zaj a szélsőbalon.)

— Szégyelje magát! Gyalázat! Menjen Bécsbe! Hoch! Dreimal hoch! — kiáltják a szélsőbalon.

Pulszky folytatja: Harminez esztendő' biztos eredményeit nem szabad könnyelműen koczkatatni. Mert, ha most az önálló vámterület kimondásával olólról kezdjük, évekre vetjük hátra gazdaságunkat és nagy kérdés, hogy az új alap fog-e olyan jónak bizonyulni, mint a régi. (Tetszés jobbfelől.) A pénzügyi bizottság mindazonáltal nyitva hagyja ezt az eshetőséget is, mert elfogadásra ajánlja a törvényjavaslatot, mely az önálló rendelkezésre általános utasítást ad a kormánynak. Ezt azonban sürgősen kell elintézni, mert a perczek drágák.

— Hát miért beszél? Hát miért nem intézkedtek előbb? — kiáltja most a szélsőbal.

Pulszky pedig a szélsőbalhoz fordulva, így végzi beszédét: Most önöktől függ, hogy nagy rázkódásoknak ne tegyék ki az országot. Hiszen az önök teljes akcióképessége megmarad későbbre, önökre nézve a helyzet nem változik. . .

— Ennek megítélését bizza ránk! — kiáltják.

— Rájuk is bizzuk. Mert bizunk hazafiságukban s nem fogják akarni, hogy január elseje törvényes intézkedés híjjával találjon bennünket. Elvégre, sokkal nagyobb érdekek forognak koczkán, semhogy a kormány ölbe tett kezekkel nézhetné majd a teljesen anarchikus állapotok bekövetkezését. És nem akarhatják a kormánnyt a Rubikonon átkergetni, az alkotmányértébe. Elfogadásra ajánlja a javaslatot. (Nagy tetszés a jobboldalon. A szélsőbalon: Hoch! Szégyelje magát! Majd megtanítjuk önöket!)

Kossuth Ferencz emelkedik fel szólásra s Pulszkyt az azt jegyzi meg, hogy a szélsőbal nem ad utasítást a kormánynak, hanem adja a törvényt. Azt pedig respektálni kell. És a törvény szavának akar érvényt szerezni a függetlenségi pártnak az ujságokból ismeretes határozati javaslata. (Egész terjedelmében felolvassa s aztán így folytatta). Ez a határozati javaslat nemcsak a függetlenségi párt álláspontját írta körül, de megjelöli a kibontakozás egyetlen törvényes irányát. Mi harmincz év óta küzdünk a nemzet szent igazságaért; önök mosolyoghatnak ezen, amint mosolyogni szokott a czinizmus az erényen, a fönnségen, az idealizmuson. A szélsőbal politikája szép, mint az ideál, de hogy nem politikai idealizmus, azt bizonyítja az idők járása, amely az eseményeket úgy alkotja, hogy a mi programunkat közelíti meg. A tuloldalról rámutatnak arra, hogy nehéz válságba került. Ki a hibás ebben? A kormány a mulasztó. Hiszen a kormány tudhatta azt, hogy már 1896 február 15-én elfogadott az osztrák parlament egyhangulag oly határozati javaslatot, amely szerint a kiegyezés csak hathatósabb megvédésével az osztrák érdekeknek köthető meg. Glanz miniszter erre még kijelentette, hogy minden osztrák érdek érvényesítése mellett köthető meg csak az egyezés. Ha ezután a kormány nem tett előkészületeket az önálló gazdasági életre: akkor bünös mulasztást követett el és a minden osztrák érdekérvényesítésének szolgáltatja ki az országot, amikor mindig a szövetség fönntartására törekszik. Hol azt első provizóriumos törvény? Zsebre tette a kormány; pedig aзи mondták Bécsben, hogy a provizóriumos javaslat miatt kellett az osztrák képviselőket kidobálni zsandár-erővel a Reichsrathból.

Kubik Béla (Igen hangosan): Úgy van! (Nevetés a jobboldalon.) Nevettek? Talán ez a mai napiparancs? Majd fogtok még nyögni is!

Kossuth Ferencz: Belevitte a kormány e provizóriumos javaslattal abba a szégyenletes megaláztatásba, hogy a magyar ajánkozását visszautasította a kormány. A szónok már egy év előtt rámutatott arra, hogy Ausztriával nem lehet békés egyezséget kötni a belső villongásai miatt. Óriás foku rövidlátás kellett ahhoz, hogy a kormány nem vette észre, amit mindenki látott. A szónok is, Apponyi gróf is benyújtott egy határozati javaslatot, amelyben utasítani kérték a kormánnyt az önálló vámterület dolgában szükséges előkészületek megtételére. De a kormány azzal a csökönyös makacssággal utasította vissza . . .

Kubik Béla: Csökönyös csacsik!

Kossuth Ferencz: . . . amely alkalmas arra; hogy mindenki meggingassa a kiegyezési törvény iránti bizodalmat. Nem szövetséget akarnak kötni, hanem fönntartani akarnak egy állapotot. Mi ez az állapot?

Rigó Ferencz: A vajudás állapota!

Kossuth Ferencz: A 67-es törvényből illet következtetni, mint ez az állapot, ez igazán furcsa állapot.

Madarász József: Gonosz állapot.

Kossuth Ferencz: Ez a furcsa állapot kijátaszása a 67-es törvénynek. Nem következik a törvény 58. §-ából más állapot, mint a vámsorompók föllálítása? Okos, helyes dolog volt-e oly javaslatot nyújtani be, amely 3. §-a által hallgatagon lehetővé teszi a vámháborút és amely hallgatagon fönntartja a stá-

tusz quot. A kormányelnök ígéretet tett a nyáron, hogy osztrák parlamentárizmus nélkül nem csinál provizóriumot. Ígéretmegtartás az, hogy most második provizóriumot csinál, mikor ott parlament nincs, amely meghozza a vámszövetséget? Kérdi a nemzeti pártot; újabb provizóriumnak tartja-e ezt a javaslatot? Mert ha annak tartja, akkor a szóló szerint azt elfogadnia nem lehet. De helyesli azt az állás pontot, melyet a nemzeti pártban gróf Károlyi István fejtett ki; fölszólítom, ugymond, a hátam mögött ülő pártfeleimet, hogy velem együtt kiáltja: Éljen gróf Károlyi István!

— Éljen! — kiáltja *Pichler egymaga*, amin az egész Ház zajosan kaczag.

Kossuth Ferencz azon folytatja, hogy a zavart és a válságot a Bánffy-kormány idézte elő, aminek parlamenti következése az volna, hogy mondjon le. Meg van a kibontakozásnak az útja. Mi hátráltatja a kormánnyt oly javaslat előterjesztésében, amely szerint Ausztriával oly vám- és kereskedelmi szerződést köt, amely szerint több kedvezményt nyújt Ausztriának, mint amennyit adott a legtöbb kedvezményvel bíró államoknak? Nincs olyan buta osztrák kormány, amely ezt el nem fogadná. Támadja a pénzügyminisztert a pénzügyi bizottság szombati ülésében tett kijelentéseiről. Mekkora oktalanság azt hirdetni, mi önkre megyünk, ha nem alkuszunk meg, hirdetni ezt akkor, amidőn még alkudni akar a kormány! Hisz ez az érdekeink nyílt föladása. Van valami önérzet annak a hirdetésében, hogy csak Magyarország oly megvetni való gyöngye, hogy semmikép sem tud megállani a lábán? Szégyen ilyet hirdetni!

Justh Gyula: Gyávaság! (Éljenzés a szélsőbalon.)

Kossuth Ferencz: Nem fogadja el a javaslatot s abban a reményben, hogy pártja rendületlenül fog vele harcolni, ajánlja elfogadásra határozati javaslatát.

— Éljen Kossuth! Éljen! — hangzik sokáig a szélsőbal tüntetése, mialatt az elnök öt percze felfüggeszti az ülést.

A szünet után.

Enyedi Lukács az önálló vámterület híve, de örömmel üdvözi ezt a javaslatot, mert 1867 óta ez az első lépés, amely az önálló vámterület felé történik. Csak a maga egyéni nézetét mondja el, de amikor szavazatának okát akérja adni, előre kell bocsájtania, hogy az önálló vámterület legnagyobb akadály a politikai taktika volt, mely azt akarta elhíttetni, hogy az önálló vámterület bizonyos tekintetben Magyarország függetlenségét is jelenti. Pedig a vámkérdés minden politikától menten tisztán gazdasági kérdés. Hogy mégis függetlenségi kérdést csináltak belőle, az nagy baj volt, mert bizonyos körökben azt a hitet keltette, mintha az önálló vámterület egyszersmind a teljes elszakadást jelentené.

— Hol? kiáltják a szélsőbalról.

— A levegőben! — feleli Enyedi s aztán folytatólag kifejti, hogy ezt a javaslatot már azért is örömmel kell üdvözölni, mert ezt a levegőben volt hitet rontja le. Ha aztán csak gazdasági szempontból nézzük az önálló vámterületet, akkor kívánatosnak kell tartanunk. De hogy ezt már most belevegyük a javaslatba, azt semmiesetre sem tudná helyeselni.

— Valamikor nem így beszélt!

— A mi tanyánkon más volt kend!

— Mi lesz, Lukács! — és ilyenféle gunyos megjegyzések hangzanak.

Enyedi nyugodtan folytatja: A vámháborunál veszedelmesebb valami nem érhetné az országot. Már pedig most azt sem tudjuk, lehetne-e békeségben valami vámszerződést kötnünk Ausztriával? Híjjával vagyunk az adatoknak, amelyekből világos tájékozást nyerhetünk. Hát szabad-e könnyelműen, előkészítés nélkül egy gazdasági reformot rögtönözni? Akik ilyent taktikából sürgetnek, azok nem barátai az önálló vámterületnek, hanem kompromittálják és olyan helyzetbe hoznak az országot, hogy szégyenszémre kellene pardont kérnie. A reformot tehát elő kell készíteni.

En pedig folytatja ezután, teljesen lehetetlennek tartom, hogy vámszerződést kössünk Ausztriá-

val, amíg abban a tekintetben, hogy mily alapon kössük, teljes tájékozást nem nyertünk. 1867-ben kénytelen volt az ország Ausztriával minden ily anyag nélkül kötni a kiegyezést. Ma azonban szerencsésebb helyzetben vagyunk, ma az ország nem szorult arra, hogy eltalálja a dolgokat. Ma megállapíthatja, amennyire azt emberi munkával lehet, a tények valódi állását. Bátorodom tehát a következő határozati javaslatot előterjeszteni:

A képviselőház utasítja a kormányt, hogy:

a) a lehető legrövidebb idő alatt állítsa össze és tegye közzé azokat az adatokat és kiszámításokat, melyek ugy a magyar általános autonóm vámtarifa, valamint az Ausztriával kötendő tarifális kereskedelmi és vámszerződés megalkotásához szükségesek;

b) szerkeszteszen egy autonóm vámtarifa-tervezetet;

c) e tervezet megvitatására pedig hívja össze Magyarország szakfőúrjait, mezőgazdáit, iparosait, kereskedőit szaktanácskozmányra, különösen a czéltől is, hogy egy esetleg Ausztriával kötendő kereskedelmi és vámszerződés módozatainak és tarifájának megalkotása előtt, a közvetlenül érdekelt gazdasági tényezőkre és óhajtaikra nézve szabadon nyilatkozhassanak.

Polónyi Géza: Helyes, nagyon helyes. De elfogadja azt a kormány?

Báró Bánffy Dezső: Igen! Elfogadom!

Enyedi Lukács: Beszédemet, t. Ház! egy szerény kéréssel fejezem be. Én nem tudom, t. uraim, hogy önök a függetlenségi párton miképen emlékeznek vissza azon időre, amelyben én szerencsés voltam az önök táborában küzdeni. Én mindig kedves bajtársi emlékeim közé sorozom és azon tisztelettel fogva, melylyel az önök által képviselt eszmék iránt mindenkor viseltetem és viseltetem most is, ama köteleknél fogva, melyben önökhöz állottam, — talán illuziót táplálok, talán több jogot vindikálok magamnak, mint amennyivel bírok — de én feljogosítva érzem magamat önökhöz egy kérést intézni.

Meszlény Lajos: Ménjünk át mi is? (Nagy derűltség a szélsőbaloldalon.)

Enyedi Lukács: ... legyenek meggyőződve arról, hogy én az önálló vámterület megvalósítását éppoly melegen óhajtom, mint önök, mert meg vagyok győződve, hogy az ország gazdasági haladásának előmozdítására fog szolgálni. De én, mint igyekeztem be is bizonyítani, az önök taktikáját az eszme megvalósítása szempontjából veszélyesnek tartom. Engedjék meg, hogy én, mint régi barát és mint oly barát, akiről lehetnek akármilyen véleményekkel, de akinek hazafiságában, azt hiszem, nem kételkednek, én mint hazafi, önökhöz, mint hazafiakhoz azt a mondjanak le arról a szándékról kérést intézem, hogy ennek a javaslatnak az év vége előtt való törvénynyé válását mesterséges úton megakadályozzák. Ha valóban ez utóbbihoz ragaszkodnának, amit nem tudok elhinni, az önálló vámterület meghiusításáért azon százezrek előtt, akik a kérdésnél az országban érdekelve vannak, a felelősség nagy részben önöket fogja terhelni!

Az előtűnik fekvő törvényjavaslatot általános-ságban a részletes tárgyalás alapjául elfogadom, de kérem a t. házat, kegyeskedjék az általam beterjesztett határozati javaslatot elfogadni.

A jobboldal zajosan éljenez, sokan gratulálnak a szónoknak, az elnök pedig negyedháromkor berekeszti az ülést.

KÜLFÖLD.

Uj osztrák miniszter. Ő Felső báró Löbel, Morvaország helytartóját, tárczanélküli miniszterre nevezte ki. Löbel a galicziai miniszterium vezetője lesz. A kormánynak amaz eredeti terve, hogy a galicziai miniszterséget lengyel pártemberrel töltsé be, abbanmaradt s hivatalnokra bízta e miniszteri tárczát, mert a lengyel parlamenti tagok a nekik felajánlott galicziai tárczát visszautasították.

(Báró Löbel hivatali működésének legnagyobb részét a galicziai közigazgatásban töltötte el. 1835. december 29-én született Drogzobits-ban, Lem-

bergben végezte az egyetemet, 1857-ben államszolgálatba lépett, 1871-ben a lobei kerület kapitánya volt, 1873-ban a lembergi helytartóság szolgálatába lépett, majd átvette a helytartósági elnöki iroda vezetését, 1883-ban galicziai helytartósági alelnök lett s ebben a minőségében önállóan is vezette időről-időre a galicziai helytartóságot, 1888-ban Morvaország helytartójává nevezték ki s ebben az állásában konziliáns viselkedésért a németek teljes szimpátiáját nyerte meg. A képviselőház mindig dicsőreleg nyilatkozott helytartói működéséről. 1893-ban az államszolgálatból kilépett s lakását Brünnből Lembergbe tette át. Kinevezését a Wiener Zeitung holnapki száma fogja közölni.)

A Geflon. Bámulatos effektusok között indította utnak a német császár a Geflon czirkáló hajót a kínai vizekre. Szebben nem összpontosíthatta a németek figyelmét a most oly nagy hullámok közt vergődő tengerészeti törvény felé, hogy annak javára hangulatot keltsen. Az ünnepélyes aktusok fölött, melyekről távirataink hírt adtak, koronája a kieli eseményeknek ama beszéd, amelylyel a német császár öcsését, Henrik herceget, elbucszattatta. A német császár leghatásosabb szónoklatainak egyike ez, amelybe beleöntötte egész szeretetét, amelylyel a tengerészet fontossága iránt viselkedik és ez a lelkesedés a legszebb szónoki fordulatokat hozza ajkára.

A Geflon az ujra egyesült és ujjaalakult német birodalomnak első tevékenységére indul tengerentúli feladatai terén. Kereskedelmi érdekeink oly terjedelmet öltöttek, hogy kötelességem az uj német Hanzát követni és azt abban a védelemben részesíteni, amelyet a birodalomtól és a császártól kívánhat. Nem új a német kereskedelem, hiszen a Hanza hajdan egyike volt a leghatalmasabb vállalatoknak. De lehanyaglott és hanyatlania kellett, mert hiányzott egy főfeltétel: a császári védelem. Most megváltozott a helyzet. Az első főfeltétel megvan: a német birodalmat megteremtették; a második főfeltétel megvan: a német kereskedelem virágozik, fejlődik és csak ugy haladhat sikeresen előre, ha a birodalom hatalma alatt biztonságban érzi magát. A birodalmi hatalom pedig tengeri hatalom. Legyen ódakünn minden európai ember, minden német kereskedő, de főleg minden idegen tisztában azzal, hogy a német Michel a birodalmi sassal ékes pajzsot szilárdan állította maga elé és mindenkit, aki védelemért fordul hozzá, egyszer és mindenkorra meg is véd. Legyenek meggyőződve külföldi honfitársaink, akár papok, akár kereskedők volnának, vagy bármely más foglalkozást űznek is, hogy a német birodalom védelmében, amelyet a császári hajók nyújtanak, gazdagon fognak részesülni. Ha azonban valaki megpróbálná, hogy igazságos jogainkban bennünket megsértsen, akkor *vas ököllel rohanj előre* és Isten segítségével fűzzél habért ifju homlokod köré."

Ennél hatalmasabb politikai beszédet a flotta-javaslat érdekében nem mondhat senki.

Vita az osztrákok fölött.

— A német birodalmi gyűlésből. —

Berlin, december 16.

Ma élénk vita fejlődött ki a német birodalmi gyűlésben az osztrák állapotok fölött. Förster antiszemita képviselő kijelenti, hogy a képviselők közül többen tévesen fogják föl a németeknek Ausztriában való helyzetét. A nemzetiség az állam, sőt a monarchia fölött áll. Miért legyünk mi Németországban annyira tekintettel az osztrák szövetségeseinkre, hogy ügyeikben még a szólásszabadságot is korlátozzuk akkor, amikor lengyel nemzetiségű német képviselők Lembergben egyenesen hazafiatlan beszédeket tarthatnak, a nélkül, hogy a kormány ezekről tudomást venne. I. Vilmos császár szivére kötötte I. Ferenc József császárnak az ausztriai németek ügyét, most itt az ideje az osztrák császárt szavaira figyelmeztetni. Bülow államtitkár finom tapintatos diplomáciai módon megnyugtató az osztrák ügyekre vonatkozólag. Lehet-e azonban megnyugtatósnak hitelt adnunk? Hogy lehet az Ausztriával való szövetségnek értéke, ha o't az uralom más, nem barátságos érzelmű nemzetiségek birtokába jut? Mi nemcsak a német birodalomnak, hanem az

egész népnek vagyunk képviselői. Ha Nagy-Németországról van szó, akkor mi nem a déli tengerre, hanem legközelebbi szomszédainkra tekintünk.

A következő szónok Richhofen a jobb oldal élénk helyeslése mellett Förster ellen fordul.

Dr. Lieber (centrum) azt hangsúlyozza, hogy azon urak, kik a németeknek Ausztriában való helyzetét itt bolygatják s nézetüknek kifejezést adnak, azok nem a Reichstag nézetét tolmácsolják, mert a centrum nem tartja helyesnek, hogy más állam belügyeibe beavatkozzunk s önmaguktól kellene az uraknak reájönni arra, hogy egy oly előkelő törvényhozó testület, minő e birodalmi tanács, egy szomszédos állam belügyeibe be ne avatkozzék. Annnyival inkább kötelességünk e beavatkozástól tartózkodnunk, mert egy velünk szoros baráti összeköttetésben álló államról van szó. Ezen dolgok kényes természetűek és megítélésük annnyival kényesebb s a beavatkozás annnyival veszélyesebb, mert beláthatatlan, hogy azok taglalása minő bonyodalmas következményekkel járhat azokra nézve, a kiknek javát célozzák. Természetes, hogy mi mindama népküzdelmekben, melyekben a németek is szerepelnek, rokonszenveük a németek részén van, de nem tartom helyesnek, hogy mint politikai párt ezt nyilvánítsuk.

Hasse képviselő azon nézeten van, hogy nem lehet a külföldi németeknek jogai érdekében sikra szállani, ha magában Németországban a német állampolgárok minden eszközzel elnyomatnak.

Limburg sajnálatának ad kifejezést, hogy Förster a viszonyok a'apos ismerete nélkül beszélt az osztrák helyzetről.

Az osztrákok előbbi generációk büneiért bünhődnek. Mi nem tagadhatjuk meg szimpátiánkat az ausztriai németektől, azt hisszük azonban, hogy leghelyesebben cselekszenek akkor, hogyha hűségüket császáruk iránt bizonyítják s nem kísérik meg a parlamentet a kormányoroszak színhelyévé tenni.

Rickert képviselő ajánlja az osztrák politikai helyzet tárgyalásának mellőzését.

Czechielszki lengyel képviselő azon nézeten ad kifejezést, hogy a németeknek helyzete Ausztriában nem oly rossz, mint a lengyeleké Poroszországban.

Förster újból szót emel. Előre látta — ugymond — hogy eljárását el fogják itélni, ő azonban mindamellett helyesnek tartja, hogy a más állambeli németiség ügye ne tekintésék kizárólag amaz állam belügyének, hisz Bülow államtitkár is megjegyezte, hogy a képviselők gondolatainknak és érzelmeinknek itt is kifejezést adhatnak. A budget-vitát ma befejezték.

TÁVIRATOK.

A provizórium Zágrábban.

Zágráb, december 16. Az elnök az ülést 10 óra 30 perczkor nyitja meg. A jegyzőkönyv kiigazítása és hitelesítése után Hegedics kérdi, kintasította a rendőrséget arra, hogy Potocnjaknak a tartománygyűlés épületébe való belépését akadályozza meg.

Az elnök azt feleli, hogy ő intézkedett, hogy Potocnjakot a tartománygyűlés egyéb helyiségeibe, az ülésterem kivételével, bebocsássák.

Következik a napirend: A kiegyezési provizórium.

Gróf Erdődy István és társai indítványozzák az általános vita berekesztését, amit elfogadnak. }

Dr. Pliverics vezérszónok (mellette) polemizál az ellenzéki szónokokkal. Kifejtí, hogy az önálló pénzügyi beleütőkönék a kiegyezés 7. és 11. §§-aiba. A pénzügyi önállóságra való törekvés törvényes, de amíg el nem örjük, igyekeznünk kell a törvény alapján ennyit, amennyit lehet, kivivnunk, ugy, a mint minden kiegyezés tisztulást hozott a helyzetbe a mi javunkra. A mostani regnikoláris bizottság feladata lesz, megállapítani azokat a közös kiadásokat, amelyekhez Horvátországnak hozzá kell járulnia, ugy amint megállapította 1869-ben a közös bevételeket.

Mazzura vezérszónok (ellene) mindenekelőtt Pliverics ellen fordul és kijelenti, hogy a mostani helyzet igen hasonlít az 1866-ikihez, amiért is fél, hogy most is Horvátország a rövidebbet húzza;

Nekünk — ugymond — nincs érdekünkben a Magyarországgal való kapocs fentartása sem politikai okokból — mert szabadságunk, egyre csorbul — sem anyagiakból, mert pénzügyileg elég erősek vagyunk, hogy fentarthassuk magunkat.

Dr. Schwarcz: Ezt be kellene bizonyítani!

Mazzara: A magyar pénzügyi kormányzat részrehajlóan bánik el velünk, Lukács miniszter ismételtén megszegte adott ígérteit a kizárólagos ital-mérési jogdolgában, és olyan embernek, aki nem bírja meg szavát, nem hisszünk legyen bár az illető miniszter.

Dr. Schwarcz: A viszonyok nem engedik.

Mazzara: Tekintettel a dolgok illetően állapotára, nem fogadjuk el a javaslatot.

Az ülést erre berekesztették.

Következő ülés délután 5 órakor lesz.

A délután tartott ülésen általánosságban és rövid vita után részleteiben is elfogadták a javaslatot.

Stefánia főhercegnő Münchenben.

München, december 16. A regensherceg Stefánia főhercegnő, özvegy trónörökösne tiszteletére, ma családi ebédet adott, amelyen a főhercegnő a regensherceg és Lajos herceg között ült. A kíséret számára egyidejűleg a marsalasztalon terítették.

Vilmos császár Bismarcknál.

Friedrichsruhe, december 16. Vilmos császár Adalbert herceggel 3/48 órakor este ide érkezett. A pályaudvaron gróf Rantzau fogadta Bismarck herceg nevében, akit egészségi állapota akadályozott a megjelenésben. A pályaháztól a császár egyenesen Bismarck herceghez hajtatott, akinél megebédelt. A császár valószínűleg 1/29 órakor utazik el.

Kivégzések Belgrádban.

Belgrád, december 16. Ma hajtották végre Csaczákon az öt rablógyilkos hajdun a halálos ítéletet.

Intás a románoknak.

Bukarest, december 16. Az erdélyi és délmagyarországi románoknak innen sürgősen tanácsolták, hogy a szlávokkal semmiféle, szolidaritásba ne bocsátkozzanak.

A Dreyfus-Esterházy-ügy.

Páris, december 16. Az Esterházy őrnagy ellen megindított vizsgálat a legközelebbi napokban befejezést nyer s az ügy Páris katonai kormányzója, Saussie. tábornok elé kerül, ő fog dönteni a fölött, vajjon Esterházyt árulás vádjára ezímen a hadbíróóság elé állítsák-e, vagy nem? (N. Fr. Pr.)

Elfogott czárgyilkos.

London, december 16. A rendőrigazgatóságon ma a hivatalos órák után szenzációs letartóztatás történt. A rendőrség politikai osztályának fővezetője személyesen vezetett elő egy embert s előadta, hogy ma délután 3 órakor azt a parancsot kapta, hogy egy bizonyos Burzew Vladimirt azonnal tartóztassa le. A keresett embert a Britisch muzeumban el is fogták. Itt tudomására adta a rendőrfőnök, hogy azzal gyanúsítják, hogy egy december 14-én megjelent orosz lapnak egy inkriminált cikkében is s előzőleg személyesen is, több embert felszólított és rábeszélési igyekezett, hogy II. Miklós czárt gyilkolják meg. A letartóztatottnál találtak több lap-példányt egy Burzew kiadásában megjelenő „Nép-akarát” című lapból s egy példányt az általa kiadott „Száz esztendő Oroszország politikai életéből 1898” című könyvből. — Burzew a kihallgatás során bevalotta, hogy ő a szerzője az inkriminált újságcikknek s kiadója a fent jelzett könyvek. Burzew 83 éves, hosszú, sovány alak, szemüveget visel, jól van ruházva. Találtak nála egy Amerikából érkezett levelet s az újságcikket tartalmazó lapból két példányt, melyeket Svájcba akart küldeni. Az ügyet tovább kutatják.

HIREK.

Daudet Alfonz meghalt.

A francia irodalomnak gyásza van, Daudet Alfonz ma este 8 órakor meghalt.

Fájdalmasan rezdül ez a szomorú jelentés a világ minden művelt népének lelkén keresztül, mert a nagy provánszi sajátlagosan dél-francia muzsája diadalmasan járta be minden létező irodalomnak, töle új színt, illatot nyerő berkeit, mezőit.

Alig van korunkban francia író, ki annyi szeretetet, közvetlen érzést birt volna gyűjteni személye s munkái iránt, mint Daudet; akiben a nagyság számos ismerve mellett hatalmasan meg volt a szeretetreméltóság minden kvalitása, mely csak az istentől különösen megáldott költőknek jut osztályrészeül.

Írói egyéniségének magas mértékéből semmit sem von le az a hanyatlás, mely utolsó művein, mintegy a kifáradtság jeléül mutatkozott.

Annak idejében elzengette a maga dalait, melyek különbek voltak más, köznapi énekeknel.

A halál ma este érte a kitünő író. Még nyolcz órakor ebédnél ült a családjával és kitünő élvágygyal evett. Vidám is volt, jókedvűen beszélgetett és tréfálgatott. Nyolcz órakor hirtelen rosszul lett, összeesett, s pár pillanat alatt meghalt.

Daudet Alfonz Nimesban, 1840-ben, május 13-án született. Tizenhét éves korában került Párisba, ahol eleinte meglehetősen kevés sikerrel működött. A szerelmesek című első munkája 1858-ban látott napvilágot. Miután titkára lett Morny hercegnek, nagyobb utazásokat tett Olaszországban és a Keleten s több drámát és novellát írt. Európai híret Az ifjabb Fromont és idősb Rislér című regényével alapította meg. Azután sorra következtek: A nábob, a Numa Rumesztan és más regényei az Akadály című drámája és számos regényét, mint a Fromont-tot, a Saffo-t, és A létért való küzdelem-et dramatizálták. De legnagyobb népszerűsége tettek szert a Tartarini Tarascon kalandjai, ezek a pompás elbeszélések, amelyeket azután a világirodalomban számosan utánoztak.

Utolsó regényét „Soutien de famille” címen most közli a párisi Illustration. A mester hirtelen halála következtében a regény valószínűleg befejezetlen marad, mert a regényből eddig csak három folytatás jelent meg és Daudet rendszeren csak az utolsó pillanatban szokta beküldeni a kéziratot.

— A német császárné egészsége. Berlinből táviratozzák: A német császárné, ki több napig gyöngéledett, ma már jobban érzi magát.

— Gróf Zichy Jenő özafol. Egyik könyvátos utján gróf Zichy Jenő a következő távirati özafolatot teszi közzé:

„Potsdami tisztelgéseim alkalmából a lapokban megjelent közlések tévedésen alapulnak. A német császár ő felsége nekem sem kínai politikáról, sem az osztrák vagy magyar parlamenti viszonyokról nem szólt. Kérem ezt a lapokkal közölni.

Káloz, december 16.

Gróf Zichy Jenő.”

Megjegyezzük, hogy a „Magyar Újság” mai számában az itt lezáfolt intervjú valódiságát fentartja. (Hiába, csak nem jó Bismarckoknál járni!)

— A bukarestiek ajándéka királyunknak. Kellemes meglepetésben részesíti Bukarest város tanácsa királyunkat. Megfestette az oláh főváros szebb részeit és e képeket egy remek kivitelű albumba fűzve, Aehrenthal báró, bukaresti osztrák-magyar követ utján juttatja királyunkhoz, akit e figyellem bizonyára kellemesen fog érinteni. Hasonló albumot küldenek Goluchowsky külügyminiszternek is.

— Ováció a miniszternek. A vallás- és közoktatásügyi miniszterium hivatalnokai testületileg jelentek meg ma Wlassics miniszter előtt, hogy üdvözléjkét őt abból az alkalomból, hogy a király az első-osztályú vaskoronarenddel tüntette ki. A miniszter meghatóttan köszöntö meg a tisztakar ügyelmességét és őszinte ragaszkodását.

— Fraknoi kinevezése. Fraknoi Vilmos czimzetes püspököt, kiváló történettudósunkat — mint értesülünk, — kinevezték az országos muzeumok és könyvtárak főfelügyelőjévé. A kinevezést a hivatalos lap egyik közelebbi száma fogja hozni.

— Papi jubileum. Pekár Lajos, 88 éves losoncz-tamási lelkész a minap töltötte be lelkészkedésének hatvanadik évét. Losoncz-Tamásiban 42-évig lelkészkedett, Losonczon 16, Gömör-Panyitán 2 évig. Működött mint homaeopatha orvos is s mint ilyen résztvett abban az orvosi konziliumban is, amelyet a súlyos beteg Madách Imre, az Ember tragédiájának költője fölött tartottak. A jubiláló ünnepélyen résztvettek dr. Baltik Frigyes evangélikus püspök, a vidék papjai és igen sok vendég. A templomban Baltik püspök, utána Biszkup Béla, esperességi főjegyző mondottak ünnepi beszédet. Ezután a jubiláns tiszteletére ebéd volt, melyet tánc követte. Az ünneplő rokonai közül ott volt Pekár Gyula író is.

— Lahovary Emil temetése. A tragikus véget ért Lahovary Emil, az Independence Románie főszerkesztőjét, akit Filipescu Miklós, Bukarest volt polgármestere, párbajban megölt, ma temették el Bukarestben rendkívül nagy pompával. A legtöbb házra kitűzték a fekete zászlót. A temetésen a királyt a katonai udvartartás főnöke és egy hadsegéd képviselte. Jelen voltak Sturdza miniszterelnökkel az összes miniszterek, az állami főméltóságok, a politikai pártok és a társadalom legelőkelőbb alakjai.

— Kézfogó. Szűry Kálmán, a bánati közalapítványi uradalmak igazgatója, eljegyezte Aradon Hász Mariskát, az ottani ügyvédi kamara elnöke, Hász Sándor királyi tanácsosnak leányát.

— Hadnagy ur Dvorovszky. Sajátságos szerzősám a kard, amelyről, a német lovagrend azt mondja, „hogy ok nélkül ki ne vond és becsülettel tedd vissza.” Akinek az oldalán lóg, az többre tartja magát, mint más ember, akinek legfeljebb bot van a kezében. Még könnyebben ugrik ki a kard nemely hüvelyből akkor, amikor még csak botot sem érez a más kezében. Pedig a kardnak nem az a hivatása, hogy magántánczot járjon el kard nélkül való emberek bőrén. Az ilyen kard becsületesebb szerszám a furkósbottal. Megtörténik aztán, hogy a hepcziáskodó kard nem talál vissza a hüvelyébe, amiből a tulajdonosra nézve kellemetlen következmények származnak. Körülbelül ilyen eset történt — mint a M.-nak írják — Losonczon, ahol Dvorovszky nevű 25-ik ezredbeli hadnagy csunya botrányt okozott a patak-utcai Sárközy-féle vendéglőben. Hadnagy ur Dvorovszky ugyanis ott mulatott hajnali két óráig még három, 25-ik ezredbeli tisztársával. Mikor aztán a korcsmáros felkérte őket, hogy távozzanak, mert be akarja zárni a korcsmát, mindnyájan utnak indultak, csak Dvorovszky nem akart addig elmenni, míg meg nem mondják neki, hogy az egyik kiszolgáló pinczérleány hol lakik. A főpinczér az ittas ember sürgötésére, csak hogy megszabaduljon tőle, végre azt felelte, hogy a leány a harmadik házban lakik. Erre a hadnagy elment s mikor a leányt a megjelölt házban nem találta, visszatért s a korcsmaajtót teljes erejéből döngetni kezdte. Végre Sárközy vendéglős kitékintett és azt mondta a hagynagynak, hogy a vendéglőt csak reggel 6 órakor fogja újra kinyitni. Dvorovszky arra a kaszányába sietett, maga mellé kommandírozott egy öt katonából álló őrséget s visszament velők a vendéglőbe. Odaérve, megparancsolta a katonáknak, hogy törjék be a kaput. Ez hamarosan meg is történt. A nagy zajra előjött a vendéglős és illedelmes szavakkal felszólította a hadnagyot, hogy távozzék, mert ellenkező esetben jelentést tesz az állomási parancsnokságnál. Dvorovszky erre töltést és tüzet vezényelt, Sárközy pedig bemenekült a lakásába. Szerencsére az őrsvezető káplár intett a bakáknak, hogy ne löjjenek. Mikor ezt a hadnagy észrevette, szörnyen lehordta a katonákat s másnapra rapportra rendelte őket, ő maga pedig kivont karddal Sárközyro roham. Ebben

a kritikus pillanatban egy előrohánzó pinczér hátulról lefogta a hadnagyot, a kargot elvették tőle s azonkívül még jól el is verték. Erre a hadnagy rögtön kijózanodott. Tudta, hogy milyen sors vár rá, ha nem kapja vissza a kardját, s könyörgésre fogta a dolgot. A méltan felháborodott vendéglős hallani sem akart arról, hogy a kardot visszaadja s kijelentette neki, hogy azt reggel átadja az állomásparancsnokságnak. A hadnagy erre felkereste egyik tagtársát s most már ketten kérelték a vendéglőst, végre a vendéglős felesége megkönnyorult rajtuk s visszaadta a kardot. Sárközy vendéglős másnap reggel panaszt akart tenni Dvorovszky hadnagy ellen *Molnár* alezredesnél, de egy szomszédos orvos megelőzte őt, aki a hadnagyot éjjeli csendzavarásért feljelentette. Az alezredes azonnal megindította a vizsgálatot s Dvorovszky hadnagy egyelőre szabadságot kapott.

— **Szociálizmus mindenfelé.** A Szabolcsme gyében nyílt forrongással fajult agrár-szociálizmus lassan-lassan kezd átszárni a szomszédos megyékbe is. Hajdumegye városaiiban és községeiben egymást érik a szociálista izgatások, akik tiltott szociálista iratok terjesztésével s titkos gyűléseken tartott szónoklatokkal igyekeznek fanatizálni a hiszékeny szegényebb néposztályt. Különösen Nádudvar és Szováta községek azok, ahol a szegényebb néposztály az eféle népholondítóknak hisz, aminek a múlt évben már is nyílt forrongás volt a következménye. Egy ilyen szociálista agitátort a csendőrség tegnap Dombrádon épen akkor ért tetten, amikor javában izgatta a nepet. *Koponyás* Jánosnak hívják ezt az embert s esztergályoslegény Budapesten. Amikor megmozdították, egy csomó a *Népszavá*-hoz intézett levelet találtak nála. *Finkei* vizsgálóbíró letartóztatta őt s a vizsgálat során konstataálta, hogy az izgatás vezető szálai egészen Budapestig, Várkonyi szerkesztő személyéig vezetnek. Egyben megemlítjük, hogy a temesvári sajtóbíró két, izgatásért bevádolt, szociálista vezetőt, ma felmentett. 23-ára a magyar szociáldemokrata párt kongresszusra hívta össze a szociálista földműveseket. A kongresszus tárgyai lesznek: Jelentések a földművelő munkások helyzetéről. 2. A szakmozgalom. 3. A pártügy. 4. A munkásvéd-törvények. 5. A 11-es bizottság jelentése. 6. A munkabér. 7. A munkaviszonyok. 8. A szociáldemokrácia. 9. A független szociálisták és a szociáldemokrácia. A kongresszusra eddigelé 270 küldöttet jelentettek be 189 községből. A kongresszus küldöttei legnagyobb részben az Alföldről vannak, de a dunántúli vidékekről is sokan jelentkeztek.

— **A la amerique.** Dr. *Bókay* János tegnap az „*Országos Közegészségügyi Egyesületben*“ eltevesztette a világrészt s azt hitte, hogy az Océánontúli közönségnek, a szabad Amerika anyáinak olvas fel és ezért ajánlotta a „*Gaertnek-féle kővér tej*“. Mindencetre szép és dicséretreméltó dolog, hogy a tudomány mellett, csendes békeességben megfér a tejkereskedés is.

— **Betörések.** Ma éjjel ismeretlen betörők kirabolták *Fuchs* és *társa* ékszerész, kerepesi-ut 14. szám alatt levő üzletét és *Dembik* Samu pálinkamérését, mely a külső kerepesi-ut 43. szám alatt van. Az ékszerésztől mintegy harmadfélezer forint drágaságot vittek el. A betörést reggel vette észre *Ehrenfreund* József segéd, mikor az üzletbe jött. Azonnal telefonozott a főkapitányságra, ahonnan Szombathalvy rendőrtanácsos detektívfelügyelő, *Markovics* detektívfelügyelő és *Csócán* fogalmazó jött az ékszerész-boltba több detektívvel. Megállapították, hogy a betörést a helyi körülményekkel ismerős és gyakorlott ember követte el. Az éj során ugyanis kifutott az üzletnek a lépcsőház felől való falát. Sajátjágos, hogy a betörőknek volt idejük kibontani a falat s hogy ezt a zajjal járó munkát nem vette észre senki sem észre a házban. — A pálinkamérésben, ahol mint mondtuk, szintén betörték, vigabban folyt az élet. Kiemelték a pálinkaméréssel összekötött konyha udvarra nyíló ajtajának felső üvegtábláját és bemásztak a konyhába. Ott elsőben is étel után néztek és megették az ott talált libapecsenyét és sajtot. Evés után ivás következett. Bementek tehát a pálinkásboltba és alaposan végig kóstolgatták a jobb likőröket. Azután feltörték a szekrényeket

és elvitték az ott talált 34 forintot, egy 20 koronás aranyat, 4 darab *Mária Terézia*-tallért, 1 egyfedélű női czilinder-órát, 1 kétsoros 20 czm. hosszú fonott aranyláncot, két arany karikagyűrűt, egy gyémántos és egy korallkő arany gyermekgyűrűt, egy uj, barna bársonygalléru télikabátot, egy uj, szürke nadrágot, tajtékpipát és szipkát, s egy pár lakk-czipőt. A jól végzett munka után az utcai ahlakon át távoztak. Az ellopott tárgyak értéke több száz forint.

— **A Bocskai-szobor ügye.** A hajduvárosokban évekkkel ezelőtt mozgalom indult meg az iránt, hogy a hajduság megalapítójának, Bocskai Istvánnak emléket szoborműben megörökítsék. A szoborbizottság meg is alakult, de eredményt még nem tud felmutatni, mivel a szobor előállítására szükséges költség még máig sincsen együtt. Ezért most Hajdu-Szoboszló városa azzal az indítvánnyal lépett fel, hogy a szobor helyett az egyes városok, saját hatáskörükben, humánus és közmívelődési célokra Bocskai-alapítványokat létesítsenek. Hogy a dolog hogyan fog eldőlni, azt még nem tudni, mert a városok egy része erősen ragaszkodik a szobor felállításához.

— **Ajándék a szíamí királynak.** A nyáron nálunk járt szíamí király nagyon érdeklődött a lovak iránt. Kisbéren is járt és az ott látott ménes roppantul tetszett neki. Az egyik királyi herceg kiváló lovasnak bizonyult, amikor szörin megülte a becses állatot. A bécsi királyi istállóban is megfordult a napkeleti fejedelem, a sok gyönyörű jószág közül különösen megtetszett neki egy tizenéves szürke mén. Ő felsége *Ferencz József* király vendégének fel is ajánlotta ajándékba. A nemes mén nem régiben indult hosszú útjára, *Sziám*ba. Az „*Imperator*“ *Lloydgőz*ön már szerencsésen elért *Alexandriá*ig. Nem esett semmi baja, bár az ut nagyon viharos volt. Másik őt ló, mely szintén a hajón volt, bajosan éri el a fehér elefántok hazáját.

— **Csalódott szerelmes.** Négy éve már, hogy *Verdos* Károlyné *Pap Róza* szakácsnét elhagyta a férje. Az asszony akkor szolgálatba állt és mert szerelem nélkül bajos az élet, megnyitotta újból a szívet — egy lámpagyújtogató előtt. A lámpák óre azonban nem sokáig állotta a hűséget és néhány nappal ezelőtt elpártolt tőle. Mű felett elkeseredett ezen a szerelmes asszony, bujában leemelte a falról gazdája *töltetlen* pisztolyát s azzal elrohant hazulról, azzal az eltökélt szándékkal, hogy a szeretője előtt föbelövi magát. A házbéliek rosszat sejtettek, a szakácsné után szaladtak és rövid hajsza után egy rendőr segítségével elfogták. A VII. kerületi kapitányságnál azután elpanaszolta baját és mert ünnepies ígéretet tett, hogy ezentul megtöltetlen revolverrel sem csinál botrányt az utcán, hazabocsátották.

— **Az összehuzogorodott panama.** *Békési* levelezőnk jelenti a következőket: Még a múlt évben titkos feljelentés érkezett a megyéhez, hogy *Békésen* a községi pénzek kezelésében óriási visszaélések történtek. A névtelen feljelentő különösen az 1.300.000 forintos árvízvédelmi, a 80.000 forintos regále, a 200.000 forintos vasuti és a 120.000 forintos tüzkárkölcson kezelésére és elkönyvelésére hivatkozott, mint a melyekben óriási visszaélések történtek volna. A képviselőtestület, meg akarván bizonyosodni az állítások valóságáról, a belügyminisztertől a község költségére számvizsgálót kért, aki huszonötve visszamenőleg megvizsgálta az összes könyveket s mindössze kiderített 2 forint 88 krajczár okmányon nem igazolt postaköltséget, 21 forint elkönyveletlen zsilip építésköltséget s 400 forint hiányt a községi közmunkánál, amely a rendszer hiányossága következtében nem hajtatott be. — A képviselőtestület erre a további vizsgálatot beszüntette s most azon fáradoznak, hogy megtudják, ki volt az a névtelen feljelentő, aki a városnak ok nélkül annyi izgalmat és költségeket okozott.

— **A Kadét családnak.** A szerencsétlen *Kadét* család számára a mai napon öt forintot küldött szerkesztőségünkbe *Bisicz* Lajos ur. Adományát rendelkezési helyére juttattuk.

— **A zatonyra került „Báthori“.** Az *Adria* tengerhajózási társaság tegnap levelet kapott a zatonyon lévő *Báthori* nevű hajója első kapitányától, amelyben leírja a szerencsétlenség történetét. A ka-

pitány a maga igazolására bejelenti, hogy a katasztrófa idején óriási kőd volt, ő a kapitányi kabinban az utiterven dolgozott s az alatt *Raicich* Abion második kapitány volt a parancsnoki hidon.

— **A hajdu-szoboszlói kincstétele.** Mint *Hajdu-Szoboszlóról* írja levelezőnk, az ottan talált értékes népvándorlás-kori régiségek csakugyan megérkeztek már a nemzeti muzeumba. *Szalay* Imre muzeumi igazgató már le is küldötte a lelet értékének egyharmadát a hajdu-szoboszlói polgármester kezébe. A 170 forint 50 krajczáron a találó és a szóló tulajdonosa, hol kiásták a régiségeket, osztoznak meg.

— **A statisztikai hivatal új otthona.** Az országos statisztikai hivatal új házba költözik. Most épült fel a palota Budán a második kerületi *Oszlop-utca*-ban. A kereskedelmi miniszter emeltette Szombaton délelőtt tízedfél órakor lesz a felavatás, melyen *Dániel* Ernő miniszter és *Vörös* László államtitkár is résztvesz.

— **Kisiklott személyvonat.** Temesvári tudósítónk táviratozza: A zombolya-módosi vasut *Klári* állomásán egy személyvonat kisiklott. Két utas súlyosan, több meg könnyebben megsebesült.

— **A megcsalt férj boszúja.** *Párisban* folyt le a következő házassági dráma: A Boulevard de Strassbourg egyik hoteljében szállt meg a napokban, mint magát a vendéggönyvbe beírta: *Frau Schneider*, Németországból. Elbeszélte a szállodabelieknek, hogy egy kölni kereskedő felesége és urának megérkezésére vár. Tegnapelőtt meg is jött egy férfi, állítólag a várt férj. Mikor este, a szálloda éttermében vacsoráztak együtt, egyszerre belépett egy idegen és előrántva revolverét szó nélkül háromszor az asszonyra lőtt. Irtóztató rémület szállta meg az étteremben levőket, miközben a karján és mellén megsebesült *Schneider*né összerogyott, társa pedig, az állítólagos férj, menekülni igyekezett. A merénylő utána vetette magát, de lefogták az elősietett rendőrök és a közeli rendőrállomásra vitték. A vallatás során kitudt, hogy ő az asszony valódi férje, és megszökött feleségét üldözve, érkezett *Páris*ba. A boszúlo férjet egyidőre szabadrábra helyezték, feleségét pedig *Páris*tól nem messze egy gyógyintézetben ápolják.

— **Kisfaludi Sándor torzképe.** Érdekes kép-gyűjteménnyel gazdagodtak a Kisfaludy-társaság relikviái. *Lukácsy* Józsefné urhölgy ugyanis a társaságnak egész kis torzkép-gyűjteményt ajándékozott amelyeket *Kisfaludy* Sándor festett egy Balatonfüreden való nyaralása alkalmával. A képek azelőtt a báró *Schiller* család birtokában voltak s ugy a családi hagyomány, mint *Kisfaludy* Sándor egy német levele, melyet a képekkel együtt őriznek, kétségtelemné teszik, hogy a képeket tényleg a *Himfy*-dalok költője festette.

— **Kirner Károly kitüntetése.** *Kirner* Károly belvárosi plébános, mint értesülünk, az apáti címet kapta. *Kirner* csak rövid ideje van állásában, de már megszerezte hívei tiszteletét és szeretét, s így minden bizonynyal széles körben örömmel fogják fogadni az érdemes lelkipásztor kitüntetését.

— **Gyilkos hitelező.** Dr. *Pazo Moreno* madridi egyetemi tanár felesége, miután költségeit már nem volt hajlandó pénzelni a férj, *Villendas Garcia* Manuel péktől apránként körülbelül 13.000 forintot vett kölcsön, de nem is gondolt a visszafizetésre. Mikor ennek következtében a pék férjétől követelte a kölcsönadott összeget a tudós tanár azzal utasította el, hogy nem felelős neje tetteiért. A pénzéhez nem jutó pék erre az utcán megleste *Moreno*-t, hangos szavakkal követelte, ami őt megilleti. A tanár rá sem hederített, mire a felbőszült pék előrántotta revolverét és lelőtte *Moreno*-t. A madridi törvényszék legközelebb tart végtárgyalást ebben a gyilkossági pörben.

— **Bőséges isten áldása.** *Schwartz* Lőrinc egri borkereskedő kocsisát, az a kellemetes meglepetés érte, hogy a felesége három egészséges gyermekkel ajándékozta meg egyszerre. A szegény asszony, aki ilyen fokozott mértékben járul hozzá az ország lakosságának szaporításához, úgy látszik, maga is az ikrek jegyében született, mert ez a tömeges istenáldás már több ízben megtörtént vele. Csak is így magyarázható, hogy aránylag fiatal asszony léteire eddig már 32 gyermeknek adott életet. Oly rekord, amely valóban már állami elismerést érdemel.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* **Erkel Ferencz emlékezete.** Erkel Ferencz síremléke javára a filharmonikusok január 12-ikén a vigadó nagytermében rendkívüli hangversenyt rendeznek. Közreműködnek *Menter Zsófia*, a nagy zongoraművész és *Sz. Bárdossy Ilona* operaénekesnő. A hangversenyt, amelyet *Erkel Sándor* vezényel, héreletszünetben tartják meg.

* **Planquette új operetteje a népszínházban.** A „*Varázsgyűrű*”-ből ma délelőtt tartották meg a jelmezes főpróbát a sajtó képviselői jelenlétében. Természetes, hogy a „*Kornevillei harangok*” szerzőjének e műve iránt nagy érdeklődés nyilvánult. A női főszerepeket három primadonna: *Küry Klára*, *Hegyi Aranka* és *Náday Ilonka* játsszák. A diszletek és jelmezek, nevezetesen a versaillesi kastélyt ábrázoló dekoráció, feltűnést keltettek. A premiére holnap lesz.

* **Wagner Szigfried operája.** A bayreuthi mester fia most fejezte be vig operájának második fölvonását. A szövegkönyvben két mese van feldolgozva és hátrül a harminczéves háboru szolgál. A dalmütvet a jövő évben mutatják be a müncheni udvari színházban. A legérdekesebb az, hogy Wagner Szigfried — nem *wagnerista*.

* **Igazgatóválság a Burgszínházban.** Ma megörösítik azt a hirt, hogy *Burghardt* igazgató legközelebb megváltik a Burgszínházról. Utódjául emlegetik *Wilbrandt Adolft*, a magyar származású. Szavits Józst, a müncheni udvari színház genialis főrendezőjét, dr. *Schlenther Pál* berlini író, a „*Vossische Zeitung*” kritikását, *Sonnenhalt*, a Burgszínház művészt, *Müller*, *Guttenbrunn* és *Schönthau Ferencz* írókat és báró *Berger Alfréd*et, aki azelőtt művészeti titkára volt a színháznak. A mostani igazgatót pedig állítólag kinevezik a közgazgatási bírósághoz, ahol dr. *Böhm-Bawerk*-nek pénzügyminiszterre történt kinevezésével üresedett meg egy állás.

* **Olasz földről.** *Zacconi* a múlt hó 26-án ismét Milanóban játszik a Manzoni-színházban. Ugyanott most premiéreje volt *Rovetta*, a „*Becstelenek*” szerzője, új vigjátékának. Címe „*Il ramo d'ulivo*”, magyarul: „*Az olajág*”. Csak közepes sikert aratott; az első és második felvonás tetszett, a harmadik után azonban püssztek. — *D'Annunzio Gábor* „*La Gioconda*” című négyfölvonásos drámát fejezt be.

* **Elhalasztott premiére.** A Vigszínházban a „*Szöke Katalin*” bemutatója szombatra volt kitűzve. De technikai nehézségek miatt, amelyek a darab komplikált kiállításával járnak, el kellett halasztani a jövő keddre.

FŐVÁROS.

(**Gerlőczy Károly nyugdíja.**) A közgyűlés *Gerlőczy Károly* volt alpolgármesternek nyugdíj fejében a teljes fizetésen kívül kétezzer forint személyi pótlékot, is, azaz összesen 8000 forintot szavazott meg. A belügyminiszter jóváhagyta a közgyűlés határozatát.

(**A lóverseny haszna.**) Az őszi lóversenyek totalizátor jövedelme 22.304 forint 22 krajczárral növelte a főváros szegényalapját. A földmivelési miniszter fölhívta a lovaregyesületet, hogy ezt az illetéket fizesse be a főváros pénztárába.

(**Lóvasutból villamos.**) A lóvasut-társaság keresési, csömöri, aréna-, Hermina- és István-uti, továbbá *Damjanits*- és *Rottenbiller-utcai* vonalain az átalakítási munkákat befejezték. A kereskedelmi miniszter ennek következtében elrendelte a fent elősorolt vonalaknak műtanrendőri bejárását, amely 18-án fog megtörténni dr. *Stettina József* miniszteri osztálytanácsos bizottsági elnök vezetése mellett.

(**Harminczöt lámpa.**) A Gellérthegy világitása miatt esztendő 6 óta panaszkodnak. A köztörvényhatóság végre-valahára meghallgatta a sok kérelmet s elrendelte, hogy a kelenhegyi-úton 35 gázlámpát állítsanak fel.

(**Az Irgalmasok kórháza.**) A budai irgalmaskórház régi rozoga épületét átalakítják. Modern szabású kétemeletes palota lesz, szanatóriummal és teljesen új berendezéssel. Van azonban egy baj, az, hogy a kortület szabályozási vonala és a kórház mostani épülete között 1178 négyzetméter városi terület van s a rend lehetőleg ingyen szeretné ezt az átalakításhoz okvetlenül szükséges telket megkapni.

A prior ma folyamodott a hatósághoz valószínű, hogy humánus czélú kérelmét teljesítik is.

(**Szegény tanulók ebédje.**) A tanács megengedte a gyermekbarát-egyesületnek, hogy a szegény iskolás gyermekeknek a téli hónapokban meleg ebéddel való ellátására gyermekelőadásokat rendeztessen s ezen fölül 1000 forint segéllyel is támogatja a jótékony czélt. A gyermekelőadásokra szóló jegyeket az iskolákban is árúthatják.

(**Az új alpolgármesterek.**) A főváros kerületeinek bizalmi férfiai a napokban tartott konferenciájukon konstatálták, hogy hat kerület *Mataska Péter* és *Rózsavölgyi Gyula* tanácsnok alpolgármestersége mellett foglalt állást, *Sipőcz László* és *Kun Gyula* mellett pedig három kerület.

(**Sok hühó semmiért.**) A terézvárosi demokraták megelégedtek a választási harc apró fardalmával s takarodót fujtak. Azt hitte az ember az előőrök csatározásából, hogy valami nagyszabású mérkőzés lesz, a melyben valamelyik félből hirmondó se marad. És ime, ma délelőtt visszavonták a beadott fölbevezést. Hamar fölismerték a választás törvényes voltát! Az igazoló választmány ma délután már tárgyalta is a visszavonulást. S mivel most már a száz virilista és a negyven póttag megválasztása ellen semmi kifogás nincs, ezeket igazolta s így a törvényhatóság háromnegyed része már most teljessé vált. Szombaton ki is tűzik már az alakuló közgyűlés napját. A tisztujtás is aligha húzódik már most sokáig.

VIDÉK.

(**Pozsony contra Nyitra.**) Pozsony vármegye közigazgatási bizottsága ma tartotta meg *Taller Pál* királyi tanácsos elnökle alatt rendes havi ülését, melynek legfőbb tárgyát a Nyitra vármegye ellen a földmivelési miniszterhez intézendő felirat képezte. Régi baja a vármegyének, hogy a ragadós állapotbetegségek miatt minduntalan zár alá vetik, a minek roppant káros voltát közzgazdaságának mingen ága megsínyli. A ragályok pedig, mint most is bebizonyult, a szomszédos Nyitramegyéből szoktak átterjedni. Ennek meggátlását czélozza a mai gyűlésen határozatba ment felirat, mely arra kéri a minisztert, hogy *Nyitrát zárja el hosszabb időre Pozsonyból*.

(**Terényi Lajos helye a vármegyén.**) Gyulai levelezőnk írja, hogy Békés vármegye törvényhatóságába, a *Terényi Lajos* elhalálása folytán megüresedett bizottsági tagságra 165 szavazattal 66 ellenében, *Kéry Elek* főispáni titkárt választották meg.

(**Bizalmi szavazat egy főispánnak.**) Mosony város mai közgyűlésén *Klein E. bíró* indítványára, gróf *Pálffy-Daun Vilmos*nak, Mosony vármegye főispánjának, a néppárt támadásaival szemben bizalmat szavazott. Az aktus ünnepélyességének emelése végett több tárgy nem is volt kitézve a napirendre.

(**Bihar vármegye közgyűlése.**) Dr. *Beöthy László* főispán elnökle alatt ma és tegnap tartotta Bihar vármegye december havi közgyűlését s mivel választás is volt, első nap szép számmal jelentek meg a bizottsági tagok. *Szunyogh Péter* alispán jelentésében kiemeli a vármegye kedvező közegészségügyi és kedvezőtlen gazdasági viszonyait. Az alispáni jelentés felolvasása után egyhangulag és nagy lelkesedéssel elhatározták, hogy a királynak a tiz szobor felállítására vonatkozó tényeért, hódoló feliratban tolmácsolják a vármegye háláját. Ezután következett a megürit tiszti állások betöltése. I-ső aljegyzőnek egyhangulag *Baranyi András*, második aljegyzőnek *Balogh Elemér* 36 szavazata ellen, dr. *Cziffra Kálmán* szolgabíró 160 szavazattal megválasztották; a főispán pedig *Istvánffy István* közigazgatási gyakornokot tisztelebéli aljegyzőnek nevezte ki.

(**Főispán-installáció.**) Szatmári tudósítónk írja, hogy megszerzte nagyban folynak készülődések az új főispán fogadtatására. Az új főispán holnap érkezik Budapestről Szatmárra, hogy a 19-én tartandó rendkívüli közgyűlésen jelen legyen. A főispánt *Nagy László* vármegyei alispán fogadja. Gróf *Hugonnay Bélát*, Szatmár szabad királyi város főispánjává kedden iktatják be a megyei tiszúkar jelenlétében.

A „Dreptatea” megszűnik.

Temesvár, december 16.

A négy esztendővel ezelőtt nagy apparátussal megindult „*Dreptatea*” című román napilap, melynek megteremtői és főszlopai a *Mocsonyiak* voltak, talán egész pályafutása óta nem hozott olyan érdekes, sőt — tekintve a nemzetiségi kérdéssel jelenlegi állapotát — ép a mai politikai helyzetben szenzációsnak mondható közleményt, mint amely ma látott napvilágot ennek a lapnak az élén. Az olvasókhöz intézett felhívásban ugyanis nem kisebb dolgot jelentettek be a lap alapítói, mint azt, hogy a „*Dreptatea*” január elsejével megszűnik. Természetes, hogy az igazi okot, mely nem lehet más, mint a közönségnek a lappal szemben tanúsított közönye, nem vallják be, hanem hosszasan fejtegetik a jelenlegi politikai helyzetet, mely rájuk nézve lehetetlenné teszi, hogy „a nemzetiségek kibékítését” czélzó programjukat megvalósíthassák.

„Nem Szent István koronája népeinek teljes és helyrehozhatatlan szétszakadása, hanem azoknak igazságos és kölcsönös bizalom alapuló békessége volt” — ugymond — az a vezércsillag, mely a „*Dreptatea*” alapítói vezette. Ezen az alapon akarták az 1881-iki program nemzeti aspirációit szigoruan, törvényes eszközökkel, alkotmányos szellemben s az ügyhöz méltó komolysággal megvalósítani.

Ámde a czél, mely után az alapítók legjobb tehetségük szerint iparkodtak, a nemzetiségi béke és egyetértés talán 1867 óta soha se látszott annyira elérhetetlennek, mint ma. Soha se sértették meg oly erőszakkal az állampolgárok s különösen a románok törvényes szabadságát, sőt alkotmányban gyökerező kiváltságait, például az egyleti és gyülekezési jogot, mint most. Ily viszonyok közt a békéltetés valósággal kiáltó szó a pusztában s a békés kiegyenlítés organuma nem talál a románság körében sem a kellő visszhangra, sem a kellő támogatásra?

Amidőn azt látjuk, hogyan bannak a nemzetiségi kérdéssel, mely kizárólag alkotmányos úton lenne megoldható, amidőn látjuk, mint *konfiskálják el mindenütt a románok jogait*, midőn az alkotmányos tényezőket sorra kivetkőztetik lényegükből, lehetetlenné téve az ellentétek méltányos kiegyenlítését s reménytelenséggel töltve el a kedélyeket: akkor a békés megértés organumára többé szükség nincsen, egy ilyen lap legalább is nem időszerű.

A felforgó ellentétek nem kisebb dolgot érintenek, mint a magyar állameszmét. A kérdés az, vajjon a poliglott Magyarországot mesterséges faj összeolvasztása útján lehet-e és kell-e átalakítani, tiszta nemzeti állammá, feláldozván ennek a többi népek nemzeti exisztenciáját, vagy elképzelhető-e a magyar államegység federalisztikus alapon, vagy végül nem lehetne-e az állameszmét egy középuton, vagyis a nemzetiségek békés kiegyeztetése útján diadalra segíteni? Attól, hogy milyen őszintén és komolyan látnak hozzá e Magyarországra nézve életkérdéssé vált ügy rendezéséhez, ettől függ Magyarország egészséges fejlődése, sőt esetleg az ország fennállása.

Ma az ellentétek oly messzekihatók és oly nyomasztók, hogy nincsen az állami vagy üzleti életnek egyetlen egy vonatkozása sem, ahol a káros visszahatás súlyosan érezhető nem volna. Ezek az ellentétek aláássák a törvénytelételet s az igazi alkotmányos érületet. Végetes hiba volna, ha azok a magyar államférfiak, kik azt hirdetik, hogy Magyarország létkérdése, a nemzetiségi kérdés, csak egy-néhány professzionátus igazató műve, — ha ezek a férfiak ezt a nagy tévedést esetleg maguk is elhinnék!

A magyar politikai tényezőknél a nemzetiségi kérdésben elfoglalt intranzigens álláspontja nagy szerencsétlenség és veszedelem csirait rejti magában. Ezáltal a kérdés kiszámíthatatlan moderbe terelődik, ez nem más, mint politikai hazárdjáték.

A kiáltványt többek közt aláírták; *Mocsonyi Sándor*, *Jenő* és *Zenó*, *Babes Vincze*, *Hatieg Titusz*, dr. *Vuia*, *Brediceanu*, dr. *Cosma Aurel*, *Rotariu Pál* stb.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— Sikasztással vádolt bankigazgató. *Wahlkamp* Ede bevádolt bankigazgató bűnyűjében mefejezték be a bizonyító eljárást. A szakértők az üzleti könyvekből megállapították a rendellenességeket, sőt azt is megmagyarázták a bíróságnak, hogy milyen aton-módon követte el *Wahlkamp* a terhére rótt cselekményeket.

— Nos, *Wahlkamp* — kérdi az elnök, — mit szól a szakértők véleményéhez?

— Azt — feleli czinikusan a vádlott, — hogy a szakértők orak nagyon szépen elmondották: *mi-képen cselekedtek volna ők hasonló esetben.*

— Megtiltom, hogy a szakértőket sértegesse!

— Bocsánat! Eljárt a szám.

Dr. *Halász* közzéadja a bizonyító eljárás adatai alapján család bukás és sikasztás miatt kérte a vádolt megbüntetését, míg *Keszits* Antal védő fölmertést kért. A törvényszék szombaton hirdeti ki az ítéletet.

— A hódmezővásárhelyi méregkeverők. Tegnap tárgyalta a szegedi királyi ítélő tábla a hódmezővásárhelyi méregkeverő asszonyok bűnpörét. Az ügyet *Rácz* Károly bírő adta elő. A királyi tábla megváltoztatta a törvényszék ítéletét. *Jäger* Marit, akit az elsőbíró kötéthalálra ítélte, *tizenöt esztendei fegyházra*, *Csordás* Lidit, *Szappanos* Juditot és *Varga* Lidit, akiket a törvényszék szintén halálra ítélte, *életfogytig tartó fegyházra* ítélte. Egyebekben helybenhagyta az elsőbíró ítéletét, mely *Mucsi* Mihályt és *Horváth* Jánost *életfogytig tartó*, *Gulyás-Kiss* Sámuel pedig *hat évi fegyházzal* sújtotta.

— Helyreigazítás. Az elnök: Kovács Lászlóné! Lépjen előre! A törvényszék elrendelte meghittetést. Vesse le a keztyűjét, tegye jobb kezét a szívére és mondja utánam.

A tanu: „Én, Kovács Lászlóné, esküszöm az egy élő istenre, hogy a hozzám intézett kérdésekre a tiszta igazat . . .

Az elnök: . . . vallottam . . .

A tanu: Bocsánat, nem akarok hamisan esküdni.

A védő (élénken): Helyes! Helyes!

Az elnök: Módosítani akarja vallomását?

A tanu: Igen.

A védő: Joga van hozzá!

A tanu: Az elnök ur azt kérdezte tőlem a tárgyalás elején, hogy hány éves vagyok? s én e kérdésre azt feleltem, hogy: 26.

Az elnök: Pedig . . .

A tanu: *Harminczhét éves vagyok.*

A védő (boszusan): Azt úgy is gondoltuk.

A tanu leteszi az esküt.

— Elítelt lelkész. Még a tavalyi általános képviselőválasztások idején történt, hogy mikor *Brázay* Kálmán, a szalantai képviselő választókerület képviselője programbeszédét elmondotta, az érdekében leutazott *Kossuth* Ferencz beszédét a *Vajay* István pártja nem akarta meghallgatni és *Rathmann* Boldizsár lelkész mindaddig abczugolt és tüntetett, míg *csendőrök nem vezették el*. Ezért aztán nagy volt az elkeseredés a káplán ellen s még az asszonyok között is akad két fiatal menyecske, akik azt mondták rá, hogy „*nem papnak, de kanásznak való*“. Tavaly, október 25-en, a vasárnapi mise után aztán a lelkész a templom sekrestyéjében a két menyecskét ezért kérdőre vonta, irgalmatlanul összezsúrdta, sőt tetleg is bántalmazta őket. *Karácsony* Ferenczné szül. *Decsi* Róza és *Süle* Józsefné szül. *Bóli* Róza ezért vallás elleni vétség miatt feljelentette a lelkészt, aki ellen a pécsi kir. törvényszék ugyan nem hozott vád alá helyező végzést, de a pécsi királyi ítélő tábla vád alá helyezte. A lelkész ellen — aki az eset után *nemsokára magyarszéki plébános lett* — a pécsi kir. törvényszék szerdán tartotta meg a végtárgyalást és a vádlottat a vallás elleni vétségben *bűnsnek mondta ki*, de a sok enyhítő körülmény figyelembe vételével — csak *tíz forint fő és öt forint mellék* pénzbüntetésre ítélte. Az elítelt és védője megnyugodtak az ítéletben s azt a közzéadja és a panaszosok is tudomásul vették.

SPORT.

— A királydíjból a legutóbbi törlések alkalomával kiváltak *Destillateur*, *L'Astro* és a sötét *Vert Vert*, mely, úgy látszik, jövőre sem lesz versenyképes állapotban. Állva maradtak ellenben a jobbak közül: *Ganache*, *Debutante*, *Kópé*, *Inaska*, *Ordur*, *Mindig*, *Busserl*, *Crampon*, *Pressburg*, *Doria*, *Kárpát* és *Maikönig*.

— A jövő évi Szent István-díj. A jövő évi Szent István-díjból december 15-én alig törültek számbavehető lovat. Ami jó ló tavaly a versenyre nevezve volt, egytől-egyig állva maradt. Így *Ganache*, amely *Fondor*-ral együtt az ötéveseket képviseli a versenyben, *Inaska*, *Ordur* és *L'Astro* a négy-évesek közül, *Mindig*, *Busserl*, *Crampon*, *Araló*, *Komámasszony*, *Dória* és *Eigentlich* a derby-évjáratból. Sötét ló is van a versenyben, a nagyhirű *Makó*, *Szózat* és *Selig Rischer*.

— Vadászatok. Gróf *Szapáry* Gyula *taksonyi* uradalmában a napokban vadászatot rendeztek, mely igen kedvező időben folyt le. Terítékre került 702 darab nyul és néhány fogoly. Gróf *Nemes* János *puszta-gyolosi* és *puszta-bánalmi* uradalmában szintén vadászat volt. Tekintettel arra, hogy 10-én a hófergeteg miatt csupán fél napig lehetett a szabadban maradni, az eredmény a múlt évinél csekélyebb volt, mert csak 400 darab nyulat, 7 foglyot és egy rókát lőttek.

— Porosz és román lovak magyar gyepen. A *graditzi porosz királyi főménes* uglátszik 1899-re nagy expedíciót tervez Magyarországra. Erre vall legalább, hogy az az évi *St-Legerre* ez istálló részéről nem kevesebb mint *hat* nevezés adatott be. A jó származású német lovak: *Breuner*, *Dutzbruder*, *Gastfreund*, *Lerchenfeld*, *Liehaber* és *Stör* nevek hallgatnak. E versenyre egyébként *román részről is történt nevezés*. Marghiloman, az ismert oláhországi sportszámán, aki Franciaországban is futhat és ez idén is szerepelt már a budapesti gyepen nevezett az értékes díjra két lovat.

— Ottó királyi herceg loval. Ottó királyi herceg lovait a következőképp nevezte el: *Weaner*, *Fidel*, *Milivaberl*, *Allerweil*, *Blumen-Mary*, *Gilly-Flower* és *Sascha*.

MINDENFÉLE.

A walesi herceg. Az udvarhoz közelálló személyektől, akiknek megvan az a különös kiváltságuk, hogy ő királyi fenségét szabad magukhoz meghívni, évente átlag három ezer meghívást kap az angol trón örökösére. Természetesen csak a legkisebb részt fogadhatja el, de ahol megjelenik, mindig nagy kitüntetésnek veszik. Ebben az esetben a házigazda kötelessége, hogy az összes meghívott vendégek lajstromát elküldje a trónörökösnek *Marlborough-houshe*. Ha a herceg a vendégek közül egyikkel vagy másikkal nem óhajt találkozni, akkor ezt tudtára adják a háziurnak és ennek a dolga azután, hogyan törülje ki az illetőt a meghívóból, anélkül, hogy valami feltűnő sérelem essék. Ez a berendezkedés sok kellemetlen következménynek elejét veszi, azonkívül nagy megtiszteltetés a jelenlevő vendégekre nézve, mert ebből megtudják, hogy „Európa első gentlemanje“ előtt gráciát talált az ő személyük.

A szellemek vagyona. Mi volna Páris manapság, ha nem a szenzációk melegágya. Napról-napra más és más érdekes dolgokat hord világgá a pósta és táviró a gallok Rómájából. Legújabbán *szellem-pör* a szóbeszéd tárgya. Mert ilyen is akad már és vagyonuk is van a szellemeknek, mint az ki fog tűnni az elmondandókból.

Allan Kardec király volt. Már mint szellemkirály, idejének leghíresebb spiritisztája. Hogy az asztaltánczolatás nem megvetendő mesterség, az ékesen kiténik abból, hogy *Rivail* ur — mert mindennapi nyelven így nevezték — mint 300.000 frank boldog tulajdonosa hajtotta fejt örök nyugalomra. Tehát a zsebet jól megtöltötték a szellemek, dacára, hogy a mutatóvanyoknál a bűvészek rendes mondását hajtogatta: *Kezem egyszerű és üres!*

Vagyonát, de nem a szellemi szítákon átpillantó képességét, örvegyére testálta. *Allan Kardec*-né asszony kilenczven éves korában halt meg és a negyedmilliót meghaladó örökséget gyermeküknek

(hisz ők hozták létre), a *Société spirite*-nek hagyományozta. Mi sem természetesebb, mint hogy a rokonok megtámadták a végrendeletet. De hát a *Société spirite* nem állt ám kötélnek. Legelső sorban igényjogosult *Thierce* kisasszony volt, egy nyolczvan éves aggszűz, de ennek udvariasan tudtára adták a szellemek társaságának tagjai, hogy jobb lesz ki-egyezni, hisz úgy sem érheti meg a pör végét, mely bonyolultságánál fogva biztosan tovább fog elhuzódni, mint a vén leányzó élete. — *Thierce* kisasszony ki is egyezett huszezer frankban, és ezzel egyideig még gazdag maradt a *Société spirite*. Azonban *Thierce* kisasszony is elköltözött az élők sorából és most jutunk az ügy jelen állásába, hogy a másodsorban igényjogosultak megtámadják úgy az özvegy *Allan Kardec*, mint a *Thierce* kisasszony végrendeletét, illetve egyezkedését. Azzal érvel ügyvédjük, hogy mindketten spiritiszták szugesztioja alatt állva, akaratszabadság nélkül cselekedtek.

Poincaré ügyvéd, az örökséget megtámadók képviselője imigy fejezte be minapi plaidoyerjét: „Pörvesztesnek ismerem el magamat, ha megjelenik *Allan Kardec* királyné szelleme a tárgyaláson és ki nyilvánítja, hogy csakugyan akaratszabadságának épségében írta végrendeletét!“

A bíróság elhalasztotta az ítélethozatalt.

Rangkorság a templomban. Hogy hova [nem vezet a rangkorság, annak beszélő bizonyossága az a gyönyörűsége szokás, mely a *Suffolokban* fekvő *Kiddington* falu templomában lábrakapott, hol, úgy látszik, az *Uristentől* is ezt várják, hogy különbséget tegyen a czifrán öltözött s a rongyos ruhában megjelenő hívő között. A hívők serge ott négy részre oszlik — kurta nemes, üzletember, munkás és a nagyon szegények kasztjára, akiknek egyáltalán padba betülniök nem szabad, hanem a mellékpólnokban kell közönséges falóczákon összekuporodniok. Az üzletemberek s munkások gyermekei a templomajtó közelében ülnek, még pedig a kántor közvetlen felügyelete alatt, ki a bottal felfegyverkezve néha amugy istenesen megkopogtatja a fiuk koponyáját, mely koppanás aztán elég hangosan szóló szép kiséret a szent miséhez.

A költő özvegye. *Zorilla*, a híres spanyol poéta vagyontalanul halt meg s a dicsőségen kívül csak néhány ezüst- és arany-babérkoszorút, továbbá egy aranyból készült poéta-koronát hagyott a feleségére. A bus özvegy *Zorilla* szülővárosába, *Granadába* költözött s ott napról-napra nagyobb nyomoruságba jutott. Az arany- és ezüst-babérkoszorúk meg a korona is lassacskán a zálogházba vándoroltak s végül már nem maradt semmije, csak a puszta élete. Erről a nyomoruságról végre tudomást szerzett *Mária Krisztina* spanyol régens-királynő s 10.000 márkáért kiváltotta *Zorilla* dicsőségének jelvényeit s a mádridi királyi muzeumba vitette azokat. Ugyanakkor *Granada* városa is megszánta az özvegyet s egy városi házban életfogytiglan való lakást adott neki, megállapított egy bizonyos évjáradékot a számára s elhatározta, hogy a költő két leányának hozományt ad és a kiházasítási költségeket is viseli.

ÜZENETEK A KÖZÖNSÉGNEK.

Z. A. Veszprém. A nagy elmék találkoznak. Ez is olyan mondás, amit mindenki citál, de senki se gondolja meg, mi igaz benne. Mi azt hisszük, a kis elmék sokkal többször találkoznak. Legyen nyugodt, van még több ilyen mondás is, aminek magyarázatát nem tudjuk adni.

F. Viktor. Kisvárd. A levélben sok figyelemre méltó van. Szíves üdvözléssel várjuk előfizetőink sorába.

K. J. Budapest. Péchy Andor 1886-ban Mr. Prince név alatt futtatott. *Mirandola* nevű lova ugyanez évben futott, de helyzetlenül.

R. T. Debreczen. Hogy az sértés-e, ha azt mondták önről, hogy nem találta fel a puskaport. Mi nem tartjuk annak. Megvizsgálására szolgálhat, hogy ön és *Shakespeare* közt van valamely hasonlatosság. Mert a nagy *William* so találta fel a puskaport. És eddig még egyik irodalomtörténet se vette a szemére. Tudunkkal még *Edison* se haragszik meg ezért a mondásért, pedig ennek a feltalálás a mestersége. Látja, ha az öreg *Archimedes*nek mondja valaki: *Bácsi, te sok mindenféle hadi masinát kieszeltél már, de a puskaport még nem találtad fel. Ez már sértés lett volna, mert hogy *Archimedes* megcselekedhette volna, de nem tette. Különben, ha ön mégis sérelemnek tartja, álljon nemes hoszut, durálja neki magát és találja fel a repülőgépet.*

NYILTTÉR.

Magyar levelező

ki a német nyelvben és könyvvitelben jártas, állást keres a fővárosban. Szives megkeresések **ügyes és megbízható** címre e lap kiadóhivatalába kéretnek.

KÖZGAZDASÁG.

Közgazdasági táviratok.

Berlin, decz. 15. A piac drágulása deczára az irányzat szilárd. Osztrák hitelrészvény 219.30, Disconto-társaság 199.40, Darmstadti bank 155.50, Deutsche bank 207.25, Drezdai bank 158.50. Handelsgesellschaft 174.— Nationalbank 150.50, Osztrák-magyar államvasutak 141.75, Déli vasut 33.70, Bushtiehradi vasut —. Varsó-Bécsi vasut —. Svájci vasutak —, Gotthard 142, Svájci északkeleti vasut 105.25, Svájci központi vasut 138.40, Olasz déli vasut 136.37, Magyar koronajáradék 102.60. Olasz középtengeri vasut 99.30, Olasz járadék 94.90, Török sorsjegyek 113.12, Mexikói kölcsön 179.50, Laurakohó 179.50, Dortmundi —. Bochumi 202.40, Gelsenkircheni 185.87, Harpeni 185.87. Hibernia 205.80, Észak-német Lloyd 104.25. Magán kamatláb 4 3/4%. Ultimo pénz 6 3/4—6 1/2%.

Páris, decz. 16. Az irányzat szilárd. 3%-os francia járadék 103.12. 3%-os törlesztéses járadék 102.45, 3 1/2%-os járadék 106.80, Francia bank 37.75, Credit Foncier 651. Szuezi csatorna részvény 32.07, Egyiptomi kölcsön 557.—, Spanyol külföldi kölcsön 61 3/8, Magyar aranyjáradék 103 3/4, Olasz járadék 96.50, Orosz kölcsön 102.95, Új orosz konzol 94.60, Portugál kölcsön 20. 18/16, Ottománbank 505.50, Osztr. Länderbank 473.—. Osztrák-magyar államvasut 721. Déli vasut 182. Rio Tinto 634.—.

Páris, decz. 16. Bankkimutatás. A pénzforgalom aránya az érczkészlethez 86 : 100. Kamatok és leszámítolás jövedelme 408.000 frk. Érczkészlet (ezüst) — 586.000 frk. Váltótárca + 2.341.000 frk. Államkincstári követ. + 6.708.000. Magánkövetelések — 3.402.000 frk. Érczkészlet (arany) — 319.000 frk. Előlegek aranyrudakra + 5.387.000 frk. Jegyforgalom — 10.128.000 frk.

New-York, december 16. (C. T. B.)

	decz. 16.	decz. 15.
	cents	cents
Buza decemberre	98 1/8	97 1/8
" januárra	97 3/4	97
" májusra	93 7/8	93 1/4
Tengeri májusra	34 1/4	34 1/8

Chicago, december 16. (C. T. B.)

	decz. 16.	decz. 15.
	cents	cents
Buza májusra	92 1/8	91 1/8
Tengeri májusra	29 1/8	29

Ipar és kereskedelem.

Magyar általános közszénbánya. Bécsi hírek szerint azok, a tárgyalások, amelyek a trifaili bányatársaság tulajdonát képező esztergomme gyei közszénbányák megszerzése iránt a most említett osztrák társaság és a magyar általános közszénbányatársaság között már hosszabb idő óta folyamatban voltak és több ízben meg is szakítottak, újabban mégis eredményre vezettek. A trifaili társaság igazgatótanácsának tegnapi ülésén határoztak ez ügyben.

Csődnýtások. De Pol János budapesti bejelentett kereskedő ellen a budapesti kereskedelmi és váltótörvényszék által. Csődbiztos Stajer Gyula törvényszéki bíró, tömeg gondnok dr. Kolpárky István. Bejelentési határidő 1898. január 18. Felszámolás 1898. február 18. — Korn Adolf gyöngyösi bejegyzett kereskedő ellen az egri királyi törvényszék által. Csődbiztos Kolozsváry József törvényszéki bíró. Tömeg gondnok Csathó Ödön gyöngyösi ügyvéd. Bejelentési határidő 1898. február 21. Felszámolás 1898. márczius 16. — Ifj. Reismann Ignác ungvári lakos kereskedő ellen a beregszászi törvényszék által. Csődbiztos Szűk Lajos törvényszéki bíró. Tömeg gondnok Lamm Gyula segesvári ügyvéd. Bejelentési határidő 1898. január 12. Felszámolás 1898. február 9. — Radólf Miksa érsekújvári kereskedő ellen a nyitrai királyi törvényszék által. Csődbiztos Névery Ignác törvényszéki bíró. Tömeg gondnok dr. Dohmann Ferenc nyitrai ügyvéd. Bejelentési határidő 1898. február 12. Felszámolás 1898. márczius 12.

Csődmegszüntetés. A Stern Jakab ó-bosenyői cég elleni csőd megszűnt.

Kőbányai sertésplacc, decz. 16. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon fe-

lül sulyban) 49 1/2—51 krajczárig. Közép (páronként 251—320 kilgrig terjedő sulyban) 51—52 kr. Könnyű (páronként 250 kilgrig terjedő sulyban) 51—52 kr. Szobai: Nehéz (páronként 260 kilgr. felül sulyban) 48—50 krajczárig. Közép (páronként 240—260 kilogramm sulyban) 47—48 1/2 krajczárig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő sulyban) 46—46 1/2 krajczárig. Sertéslétszám: decz. 14. napján volt készlet 20.921 db., decz. 15. napján felhajtott 606 drb., decz. hó 15. napján elszállított 306 drb., decz. hó 16-ikén maradt készletben 21.221 darab. A hizott sertés üzletirányzata a szerb sertések tömeges érkezése folytán igen lanyha.

Budapesti konzum-sertés vásár, decz. 16. A ferencvárosi konzum-sertés vásáron december 15-én érkezett 444 darab. Készlet december 14-ikéről 404 darab. Összes felhajtás 848 darab. Elszállított budapesti fogyasztásra 564 darab. Eladatlanul visszamaradt 284 darab. Napi árak: 120—180 kilós 46—49.—kr., 220—280 kilós 47—49.—kr., 320—380 kilós 46—47 kr., malacz 36—40 kr. A vásár hangulata lanyha volt.

Bécsi szurómarhavásár, decz. 16. A mai vásárra felhozott: 3245 drb borjut. 2983 drb élő sertést, 1213 levágott sertést, 437 drb levágott juhot és 764 drb hányat. Az üzlet változatlan. Eladási árak: Levágott borju 30—42 krajczár, elsőrendű 44—52 krajczár, legelsőrendű 45—58 krajczár. Fialat sertés 28—38 krajczár, levágott nehéz sertés 46—50 krajczár, elsőrendű süldő 40—50 krajczár. Levágott juh 26—36 krajczár kilogrammonként. Bárány 4—12 forint páronként.

Közlekedés.

A pozsony-soproni vasut megnyitása. Báró Daniél Ernő kereskedelmi miniszter, Vörös László államtitkár és Ludvig Gyula államvasuti elnökgazdát, a Pozsony állomáson lefolyt megnyitási ünnepség után az új vonaton tovább utaztak Sopronba. Köpésény állomáson Moson megye alispánja: Pogány József, Széleskuton Baan Endre, Sopron megye alispánja üdvözölték a vendégeket az érdekelt megyék közönsége nevében. Minden állomásnál, melyet a miniszter különvonata érintett, a községi előjárók, papokkal az élükön fogadták a vendégeket. Sopronban Simon Ödön főispán a megye és a város közönsége nevében üdvözölte a minisztert és az államtitkárt, kik a főispán kíséretében körutat tettek a városban. Egy órai tartózkodás után a különvonat visszament Kismartonba, ahol a miniszter és az államtitkár tiszteletére Esterházy herceg ebédet adott. Este 10 órakor a miniszter kíséretével visszautazott Budapestre, Vörös László államtitkár. ellenben Sopronban maradt, ahonnan a felsővidéki vasut ünnepélyes megnyitására Kis-Czellre indul. A pozsony-soproni vasut szombaton adatik át a közfoglalomnak.

Pénzügy.

Osztrák-magyar bank. A bank főtanácsának mai ülésén a vezérutkár jelentést tett a jegybank helyzetéről és a pénzpiac viszonyairól. A bank az utóbbi időben telemes aranyat adott ki, úgy, hogy a legközelebbi kimutatásban az érczkészlet 10 millió frt csökkenést fog feltüntetni. A kamatláb felemelésének kérdése is szóba került, de határozatot a kamatlábemelés dolgában nem hoztak.

Árlejtések.

A) Építési ügyekben.

Mária-Radna. (Aradm.) **Vásárosnoképités.** F. é. december hó 23-án, d. e. 8 óra. (5688/111. sz.) Mária-Radna községhezánál. Bánatpénz 10 százalék.

Vésztő. (Békés megye.) **Iskolaépités.** Jövő e. jan. 31-én. (7000 frt.) Kun Béla ev. ref. lelkésznel Vésztőn. Bánatpénz 10 százalék.

Alsó-Lendva. Földmunka. F. é. december hó 27-én, d. e. 8 órakor. Alsó-Lendván a városházán. Bánatpénz 5 százalék.

Aranyos-Maróth. Szárnyépités. F. é. december hó 29-én d. e. 10 órakor. (19797. frt. 87 kr.) Aranyos-maróthi törvényszék tanácssterme. Bánatpénz 5 százalék.

B) Szállításokra.

Pécs, (Irodaszorok szállítása.) F. é. december hó 21-én d. e. 9 óra Kir. törvényszék elnöki helyisége. Bánatpénz 200 frt.

Nagy-Károly, (Kerítés, faanyagok szállítása.) F. é. december hó 30-án d. u. 5 óra. Nagykarolyi polgármesteri hivatal. Bánatpénz 25 frt.

Soóvár. (Tüzifa-eladás.) F. é. december hó 21-én d. e. 10 óra. Soóvári m. kir. erdőhivatal. Bánatpénz 350 frt.

Fekete-Ardó. (Vámszedési jog bérbeadása.) F. é. december hó 23-án d. e. 9 óra. Községhezánál Fekete-Ardó (Ugocsa megye.) Kikiáltási ár 800 frt.

BUDAPESTI GABONATÖZSDE.

Budapest, decz. 16.

Most látszik csak, mennyire mesterkélte és erőszakos volt az az áresés, amely a hét első napjain végbement, alighogy a piac higgadtabb elemei felocsudtak a váratlan baisse-intermezzóból, nemcsak, hogy könnyedséggel gátat vetettek a kontremme kétségbeesett erőlködéseinek, hanem ma már kon-

statálhattuk, hogy ugy a készáru, mint a határidők jegyzései teljesen kiheverték a veszteséget, sőt az egész vonalon a múlt heti záróárfolyamokat is elhagyták. Remélhető, hogy hasonló meglepetésszerű incidensek, nem fognak előfordulni és az árakulás tovább halad azon az ösvényen, amelyet a természetes tényezők irnak neki elő. A Bradstreets jelentése szerint az ellenőrizhető buzakészletek Amerikában e héten 50.112.000 bushelről 50.215.000 bushelre, azaz 103,000 bushellel szaporodtak. E körülmény nem bir semminemű jelentőséggel, mert ismeretes, hogy a „visible supply“ időleges változása merőben véletlen. A fődolog ott is az invisible supply (a láthatatlan készlet), erről megtudjuk, hogy az nem képes az európai importállamok deficitjét fedezni. Ép azért vártak a világtermelés és fogyasztás megbillent mérlegének helyreállítását a Lopalata államok termésének gazdag eredményétől, csakhogy e korán termelő államok az idén egyszersmind keveset termelő államoknak bizonyultak és már hirdik, hogy Argentína, Chilé, Urugnay stb. exportfeleslege távolról sem felel meg a várakozásoknak és hogy a délamerikai származékok, minőségileg meg éppen nem sikerültek. Jó lesz tehát, ha a saját bellöldi készletünket tartjuk szem előtt. Ez pedig **Budapestben az alanti kimutatás szerint 329385 métermázsa buzát tesz ki, szemben a múlt évben ez időtájt 831.265 métermázsnyi raktárállománnyal,** nem szólva ama temérdek magánraktárokról, amely tavaly telve volt kenyérmagvakkal, az idén pedig üresen áll. Ami végre a vidéki készletet illeti, az meg épen — láthatatlan. Felemlítjük még, hogy a Duna vizállása vasárnap este óta 44 centiméterrel növekedett Budapestben, ami az utban levő hajórakományok idejövetelet meggyorsítja — Newyork és Chicago ma körülbelül 1/2 centnyit áremelkedést jelzett, a delután leérkezett sürgönyök közül pedig a liverpooli a redvinter 1/4 penny árválomásáról, a párisi, londoni, berlini szilárdan fentartott árákról értesített.

Buza.

Készárnyület buzában. Jóllehet, a kínálatot néhány hajórakomány árubabocsátása élénkebbé tette, a malmok már az üzleti forgalom első órájában biztosították maguknak az eladásra került tételket és habozás nélkül engedélyeztek 5 krral magasabb árakat. Elkelt vagy 10.000 métermázsa magyar és 6600 métermázsa orosz buza. Az alant feltüntetett hivatalos eladási jegyzék — melyben csak 1000 métermázsa orosz buza szerepel — berekesztése után ugyanis a Gizellamalom egy rakomány 5600 métermázsa 76 kilós orosz eredetű, kissé rozsos és dohos buzát vett 10.45 kron. 3 óra, Budapest tranzito.

Előfordult eladások buzában.

Mennyiség mmázsaiban	származás	alkülcen-küli suly kilgrban	minőségi megjelölés	átadási hely	ár netto 100 kilgrt	ár nettó 100 kilgrt
8000 uj	tiszai	74s	—	Budapest	12.47 1/2	8 h.
150	"	75s	keveset	"	12.20	3 h.
100	"	76	—	"	12.55	3 h.
100	"	76	—	"	12.50	3 h.
100	"	76s	—	"	12.20	3 h.
250	"	74s	—	"	12.02 1/2	3 h.
200	"	73s	—	"	11.10	3 h.
100	pestvidéki	74s	—	"	12.25	3 h.
1400	fejérmegyei	75s	—	"	12.60	3 h.
2800	dunai	73	—	"	11.80	3 h.
1000	bácskai	74	—	"	12.30	3 h.
1000	orosz	74s	—	"	10.35	8 h.

Hivatalos jegyzések buzában.

F A J	Minős. suly hektol.	100 kilogr. kézp. ára	Minős. suly hektol.	100 kilogr. kézp. ára
Tiszavidéki	74	12.35	75	12.56
"	76	12.65	77	12.80
"	78	12.95	79	13.10
"	80	13.20	81	13.35
Pestvidéki	74	12.30	75	12.50
"	76	12.60	77	12.75
"	78	12.90	79	13.05
"	80	13.15	81	13.35
Fejérmegyei	74	12.40	75	12.60
"	76	12.70	77	12.95
"	78	13.—	79	13.10
"	80	13.20	81	13.50

Raktárállomány buzában és lisztben A fővárosi közraktárakban 180.300 métermázsa buza és 92.700 métermázsa liszt; a Silosban 64.200 métermázsa buza, a nyugati pályaudvaron 84.885 métermázsa buza és 5152 mmázsa liszt.

Határidőüzlet buzában. Januárra élénkebb üzletmenetet várnak, a spekuláció tehát előre gondoskodik, hogy ez előkészületlenül ne találja és vásárolja a tavaszi buzát emelkedő árak mellett. Őszi buza szintén szilárd.

Előfordult kötések bzában.

Határidő	Délkeleti és déli tőzsde			Délutáni tőzsde		
	kezdet	forgalom	zárat	kezdet	forgalom	zárat
márczius	11.85	11.88—87—88—89 90—92—98—91 —90	11.80	11.89	11.90—91—92 —93	11.94
szepet.	9.24	9.28—29—29—30 —28	9.27	9.27	9.28—30—32	9.34

Hivatalos határidőjegyzések búzában.

Table with columns: Határidő, Déli tőzsde zárlata (dec. 16., dec. 15.), Leszámloló árfolyamok.

Rozs.

Készárúzet rozsbán: Csekély kereslet és gyér kínálat mellett csak néhány vagonrakomány kelt el szilárdan fentartott áron.

Előfordult eladások rozsbán.

Table with columns: mennyiség mázsában, ó vagy új, származás, minőség megj., átadási hely, ár, nettó 100 Kgr. kint, Kész vagy 3 óra.

Hivatalos jegyzések rozsbán.

Table with columns: ó vagy új, faj, hektoliterenkinti súly kilogrammban, 100 kilogramm készpénz ára (frtól, frt).

Raktárállomány rozsbán: a fővárosi közraktárakban 52.500 métermázsza; a nyugati pályaudvaron 17.950 métermázsza.

Határidőzlet rozsbán. Tavasz rozsa fentartott árak mellett forgott.

Előfordult kérések rozsbán.

Table with columns: Határidő, Délelőtti és déli tőzsde (Kezdet, forgalom, zárlat), Délutáni tőzsde (kezdet, forgalom, zárlat).

Hivatalos határidőjegyzések rozsbán.

Table with columns: Határidő, Déli tőzsde zárlata (dec. 16-án, dec. 15-én), Leszámloló árfolyamok.

Takarmányfélék.

Készárúzet takarmányfélékben. Zab és árpa szilárd. Tengeriben ma nem volt az e cikkek megszokott élelmi forgalom, de ez csak véletlen körülményekre vezethető vissza.

Előfordult eladások takarmányfélékben.

Table with columns: Mennyiség mázsában, ó vagy új, faj, minőség, átadási hely, ár, nettó 100 Kgr. kint, Kész vagy 3 óra.

Hivatalos jegyzések takarmányfélékben.

Table with columns: Árú, ó vagy új, Faj, Hektoliterenkinti súly kg.-ban, 100 kg. készpénz (frtól, frt).

Raktárállomány takarmányfélékben: A közraktárakban 77.000 métermázsza árpa, 20.500 métermázsza zab, 117.000 métermázsza tengeri. A Sílóban 2000 métermázsza zab, 23.100 métermázsza tengeri, a nyugati pályaudvarban 2947 métermázsza árpa és 349 métermázsza zab.

Határidőzlet takarmányfélékben: Tengeri kezdetben lanyhuló, később emelkedő árak mellett került forgalomba, zab üzlettelen.

Előfordult határidőkötések takarmányfélékben.

Table with columns: Árú, Határidő, Délelőtti és déli tőzsde (kezdet, forgalom, zárlat), Délutáni tőzsde (kezdet, forgalom, zárlat).

Hivatalos határidőjegyzések takarmányfélékben.

Table with columns: Árú, határidő, déli tőzsde zárlata (dec. 16-án, dec. 15-én), Leszámloló árfolyamok.

Gabona- és lisztforgalom.

A m. kir. közp. statisztikai hivatal az 1897. évi december hó 14-én este 6 óráig Budapestre vasutón és hajón érkezett s innen elszállított gabonaküldeményekről és a budapesti fővármivatalnál előjegyzett gabona- és lisztmennyiségekről a következő kimutatást teszi közzé:

Table with columns: Az árú megnevezése, Erkezett (vasutón, hajón, együtt), Elszállított (vasutón, hajón, együtt), métermázsza.

a fővármivatalnál előjegyzett:

Table with columns: Az árú megnevezése, Visszkivétel céljából való behozatalra előj. mennyiség méterm. A visszkivételre előjegyzett mennyiség métermázsokban.

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE.

Budapest, december 16.

Budapest és Bécsben is azt lesik az értékeskedők, hogy mi történik a magyar országgyűlésen; és aszerint, amint a Sándor-utcában éled vagy lohad az önrendelkezési ügy békés elintézése, az üzletvilágban is szilárdabbá vagy lanyhábbá lesz az irányzat.

Az előtőzsdén: Magyar hitelrészvény 380.25-380.75. Osztrák hitelrészvény 350.70-351.10. Osztr.-magyar államvasutak 334.50-334.75 forinton kötöttet.

Délelőtti 11 óra 25 perczkor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 350.80. Magyar hitelrészvény 380.50. Aranyjárdék 121.50. Koronajárdék 99.45. Leszámloló bank 248.—. Jelzálogbank 274.50. Rimamurányi 245.50. Osztr.-magyar államv. 334.25. Ipar és keresk. bank 101.—. Villamos vasut 281.—. Közuti vasut 387.—.

A délitőzsdén előfordult kérések: Nagy. koronajár. 99.50, Kereskedelmi bank 1402-1405, Drosche 625, ált. köszénbánya 118, salgó-tarjáni 597-598, ujlaki téglá 255, Francklin 240, közuti vaspálya 387-387.50, villamos vasut 281.75-280, magyar hitel. 380.50-379.75, osztrák hitelrészvény 351.—-350.40, osztr.-magyar államvasut 334.50-333.75.

Dijbiztosítások: Osztrák hitelrészvényekben holnapra 1.50-2 frt; 8 napra 5-6 frt; december utoljára 7-8 frt.

Délutáni 1 óra 30 perczkor zárulnak:

Table with columns: Magyar aranyjárdék, Magyar koronajárdék, Magyar hitelrészvény, Magyar ipar és keresk. bank, Magyar jelzálogbank, Magyar leszámloló bank, Rimamurányi vasmű, Osztrák hitelrészvény, Déli vasut, Osztr.-magyar államvasut, Közuti vaspálya, Villamos vasut.

Az utótőzsdén: Osztrák hitelrészvény 350.50-350.10-350.40, Magyar hitelrészvény 379.75-379.—-379.50, Osztrák-magyar államvasut 334.25-333.50-334.— forinton kötöttet.

Délután 4 órakor zárulnak:

Table with columns: Osztrák hitelrészvény, Magyar hitelrészvény, Osztrák-magy. államvasut, Leszámloló bank, Jelzálogbank, Rimamurányi vasmű, Közuti vaspálya, Villamos vasut, Ipar és keresk. bank, Déli vasut.

TERMÉNY- ÉS ARUTŐZSDEK.

Budapest, december 16. A zsiradéküzletben a forgalom csekély volt. Lanyha irányzat mellett az árak 1/2 frittal okosbódhattak. A szilvaüzletben is jelentéktelen üzlet volt; szilárd irányzat mellett az árak emelkedtek; boszniai 75 drbos 22.82 frton és 85 drbos 20.80 frton kötöttet.

Hivatalos jegyzések.

Table with columns: Faj, Ar 100 kilogramm kint (Pénz, Árú).

Budapesti vásárcsarnok.

Budapest, decz. 16. A mai vásár irányzata nagyon való forgalomban és az egyes cikkeknek a következő volt: Husnál a forgalom lanyha, árak szilárdak. — Baromfinál élénk, árak emelkedtek. — Halban lanyha, árak szilárdak. — Tej és tejtermékek élénk. — Tojásnál csendes, árak csökkentek. — Zöldségnél csendes. — Gyümölcsnél élénk. — Fűszereknél csendes. — Időjárás derült, enyhe. A központi vásárcsarnokban nagyban eladott élelmi cikkek hivatalos árjegyzése a következő: Hus. Marhahus hátulja I. 46-56 frt, II. 40-46 frt. Birkahus hátulja I. 30-36 frt, II. 28-30 frt. Borjúhús hátulja I. 60-60 frt, II. 50-56 frt. Sertéshús elsőrendű 50-52 frt, vidéki 44-50 frt. (Minden 100 kilonkint.) Kolbász füstölt 60-72 frt (kilonkint). Sertészsír hordóval 52.0-52.5 frt (100 kilonkint). — Baromfi (élő). Tyúk 1 pár 80-130 frt. Csirke 1 pár 0.70-1.00 frt. Lud hizott kilonkint 0.45-0.54 frt. — Különbözők. Tojás 1 láda (1440 drb) 42.5-43.0 frt. Sárgarépa 100 kötes 2-4.00 frt. Petrezselem 100 kötes 3.00-6.00 frt. Lencse m. 100 kiló 14-18 frt. Bab nagy 100 kiló 6-14 frt. Paprika I. 100 kiló 35-52 frt, II. 18-30 frt. Vaj közöns. kilonkint 85-100 frt. Vaj-tea kilonkint 1.00-1.40 frt. Burgonya-rózsza 100 kiló 2.00-2.50 frt. Burgonya sárga 100 kiló 2.30-3.20 frt. — Halak. Harcsa (élő) 0.50-0.80 frt 1 kiló. Csuka (élő) 0.40-0.80 frt 1 kiló. Ponty dunai 0.30-0.60 frt.

Szesz.

Budapest, decz. 16. Az irányzat változatlan. Finomított szesz nagyban 55.75-56.— forint, kicsinyben 56.25-56.50 forint. Élesztőszesz nagyban 55.75-56.25 forint, kicsinyben 56.50-56.75 forint. Nyerszesz adózva nagyban 54.75-55.25 forint, kicsinyben 55.25-55.75 forint. Nyerszesz adózatlan (exknt.) 14.50-15.— frt. Denarált szesz nagyban 19.25-19.50 frt, kicsinyben 19.50-19.75 frt. Az árak 10,000 literfokonkint hordó nélkül, ab vasut Budapest, készpénzfizetés mellett értendők.

Bécs, decz. 16. Kontingens nyerszesz azonnali szállításra 18.20-18.50 frtüg kelt el, azonnali szállítási zárlat 18.20-18.60.

Trieszt, decz. 16. Kiviteli szesz tartályokban szállítva 90% hektoliterenkint nagyban 10.1/4-10.1/2 frt, január-juniusi szállításra 10.1/2-10.1/4 frt.

Berlin, decz. 16. Szesz helyben 37.90 márka = 22.43 frt, fogyasztási adó nélkül hektoliterenkint a 10,000 literszázalék. Átszámítási árfolyam 100 márka = 59.20 frt.

Páris, decz. 16. Szesz folyó hóra 44.50 frk = 23.58 frt; decemberre 44.25 frk = 23.70 frt; négy első hóra 44.— frk = 23.31 frt; májustól 4 hóra 43.— frk = 22.78 frt. Az árak 10,000 liter-százalékonkint 1/4% leszámlóval értendők. Átszámítási árfolyam 100 frk = 47.80.

Cukor.

Prága, decz. 16. Nyerscukor 88% cukortartalom alapján franco Aussig, azonnali szállításra 12.55 frt.

Hamburg, decz. 16. Nyerscukor f. o. b. Hamburg azonnali szállításra 9.20 márka, januári szállításra 9.27 1/2 márka, februári szállításra 9.35 márka, márcziusi szállításra 9.42 1/2 márcziusi szállításra 9.55 márka. Irányzat csendes, tartva kevés üzlettel.

Páris, decz. 16. Nyerscukor (88 fok) kész árú 28.—-28.50 frk, fehércukor novemberre 31.1/2 frk, decemberre 31.1/2 frk, 4 első hóra 32.— frk, 4 hóra májustól 32.1/2 frk. Finomított készárú 99.50-100 frk.

London, decz. 16. Jávacsukor 10.75 sh. ártartó.

Nyers cukor ártartó; finomított darab-cukor nyugodt, mérsékelt üzlet. Jagezedett cukor jól keresve, szilárd Külföldi: tört, szilárd

meglehető forgalommal. Jegyzetett: készáru 11 shilling, márcz-ápr.-ra 11 shilling, május-aug.-ra 11-3 shilling. Répaczukor szilárd, tegnapi árban. Német (88%) decz-re 9.1 1/2 shilling, január-ra 9.3 shilling, február-ra 9-3 3/4 shilling, áprílisa 9.6 shilling, májusra 9-6 3/4 shilling, júniusra 9.7 1/2 sh. Határidőzset: deczemberre 9.2 1/4 sh., január-ra 9.3 3/4 sh., február-ra 9.4 1/2 sh., márcziusra 9.5 1/4 sh., áprílisa 9.6 sh., májusra 9.6 3/4 sh., júniusra 9.7 1/2 sh.

Olajok.

Páris, decz. 16. Repceolaj folyó óra 57.— frk (= 26.98 frt); január-ra 57.25 frk (= 27.10 frt); négy első óra 56.75 frk (= 26.86 frt); négy óra májustól 56.— frk (= 26.50 frt). Árak 100 kilonkint értendők. Átszámítási árfolyam 100 frk = 47.80 frt.

Hamburg, decz. 16. Repceolaj helyben 57.— márka (= 33.74 frt). Átszámítási árfolyam 100 márka = 59.20 frt.

Köln, decz. 16. Repceolaj májusra (hordóval) 61.— márka (= 36.11 frt). Átszámítási árfolyam 100 márka = 59.20 frt.

London, decz. 16. Repceolaj 25.6 sh. Lenolaj 14.10 1/2 sh. Gyapot magolaj 14.1 1/2—14.9 sh. Terpentin 23.7 1/2 sh.

Petroleum.

Hamburg, decz. 16. Petroleum helyben 4.80 márka = 2.84 frt.

Antwerpen, decz. 16. Petroleum fin. helyben 14.50 frank = 6.93 frt.

Bréma, decz. 16. Petroleum fin. helyben 4.95 márka = 2.93 frt.

Newyork, decz. 16. Petroleum fin. 70 Abel Fest. Newyorkban 5.40 cents, fin. petroleum Philadelphában 5.35 cents; United Rife Line Certificates deczemberre 65.; Nyers petroleum deczemberre 5.95.

London, decz. 16. Petroleum, amerikai 4 1/2 orosz 4 3/10—4 1/4 sh.

Kávét, tea, rizs.

London, decz. 16. Santos határidő szilárd, meglehető üzlet. Jegyzetett: decz-re 32.6 sh., márcz-ra 33 shilling, máj-ra 33.3 sh., júl-ra 33.9 sh., szept-re 34. sh., decz-re 34.3 sh., Tea: A piac igen nyugodt, de ártartó. Rizs: igen bányadt, csekély kereslet.

Fémek.

London, decz. 16. Réz G. M. Braude 48 5/10—48 10/10 font st., készáru 48 11/10—49 15/10 font st., 3 óra; brest sel. 52—52 1/2 font st., Ón: finom külföldi 62 1/2—63.— font sterling, készáru és 63 1/2—63 3/8 font sterling 3 óra. Ólom: angol 12 3/4.— font sterling; külföldi 12 1/2—12 3/8 font sterling. Horgany: külföldi 18 1/2.— font st. Higany: 6.176 font sterling első és 6.17 font sterling másodikból. Vas: A glasgovi nyersvaspiac ártartó kismérvű üzlettel. Zárlatárak: 44.10 1/2 sh. készáru és 45.1 sh. egy óra; Cleveland 40.1 1/2 sh. készáru és 40.3 1/2 sh. egy óra; Hematit 47.9 shilling készáru és 47.11 1/2 shilling egy óra; Middlebrough 48.6 shilling készáru és 48.9 shilling egy óra. A nyersvaskészlet Glasgoban 340.310 és Middlebroughban 51.077 tonna.

KÜLFÖLDI GABONATÖZSDÉK.

Bécs, decz. 16. Tekintettel arra a budapesti jelentésre, hogy a malmok jobb vásárlási kedvet tanúsítanak és mivel a buza, zab is csekély volt, készáruban az irányzat szilárd volt, anélkül, hogy a jegyzések lényegesen változtak volna. Csak az üzleti forgalom végén emelkedett a buza néhány krajczárral. Kötetett buza tavaszra 11.77—11.81, rozs tavaszra 8.78, tengeri máj.-jun. 5.70 frton.

Hivatalosan jegyzetett:

Buza tavaszra 11.80—11.82, rozs tavaszra 8.77—8.79, tengeri máj.-jun. 5.67—5.69, zab tavaszra 6.73—6.75, repce jan.-febr. 13.70—13.80 frton.

Borszót, decz. 16. Buza helyben 19.— márka (= 11.25 frt) sárga. Buza helyben 18.90 márka (= 11.19 frt). Rozs helyben 14.70 márka (= 8.70 frt.) Zab helyben 18.80 márka (= 8.17 frt.) Tengeri helyben 11.75 márka (= 6.96 frt.). Minden 100 kilonkint. Átszámítási árfolyam 100 márka = 59.20 frt.

Hamburg, decz. 16. Buza holsteini 180—188 márka (= 10.66—11.18 frt). Rozs meklenburgi 140—150 márka (= 8.29—8.88 frt). Rozs orosz 107—108 márka (= 6.33—6.39 frt). Minden 100 kilonkint. Átszámítási árfolyam 100 márka = 59.20 frt.

Páris, decz. 16. (Megnyitás.) Buza folyó óra, 29.75 frank (= 14.22 frt). Buza deczember 29.60 frank (= 14.15 frt). Buza 4 első óra 29.10 frank (= 13.91 frt). Buza 4 óra májustól 28.75 frank (= 13.74 frt). Rozs folyó óra 18.25 frank (= 8.12 frt). Rozs deczember óra 18.50 frank (= 8.84 frt). Rozs 4 első óra 18.50 frank (= 8.84 frt). Rozs 4 óra májustól 18.50 frank (= 8.84 frt) minden 100 kilonkint. Átszámítási árfolyam 100 frank = 47.80 forint.

Páris, decz. 16. (Zárlat.) Buza folyó óra 29.80 frank (= 14.24 frt.). Buza deczemberre 29.60 frank (= 14.15 frt). Buza 4 első óra 29.10 frank (= 13.91 frt), Buza 4 óra májustól 28.60 frank (= 13.67 frt).

London, decz. 16. Gabona bányadt. Piros buza 1/4—1/2 sh.-gel alacsonyabb. Liszt helyben szilárd; szállításra 1/4—1/2 sh.-gel alacsonyabb. Hozatalok: buza 11-140 és zab 16-340 qu. Tengeri helyben 17 1/2 sh.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDÉK.

Bécs, decz. 16. A mai tőzsde szilárd irányzattal indult, miután a magyar szabadelvűpárt értékelte szülő jelentés kedvezően hatott. A kulliszapapapírokban mindazonáltal az árjavulás jelentéktelen, mivel a forgalom szűkkörű volt. Ellenben iparrészvények inkább részesültek figyelemben és csak árfolyama emelkedett és így alpesi bánya, prágai vasipar és brüxi bánya. Utóbb az irányzat az üzlettelenség hatása alatt gyöngült.

Az előtőzsdén: Osztrák hitelrészvény 350.87—351.25. Länderbank 217.—216.50. Tramway 445—446. Magyar jelzálogbank 274.—274.50, Magyar hitelrészv. 380.50—381.— Osztrák-magyar államvasut 335.—334.37. Déli vasut 77.75. Prágai vasipar 680.—684.— Alpesi bánya 129.50—130.50. Rimamurányi 246.— Osztr. villamosság 291.— Osztrák aranyjárdék 121.55. Olasz járadék 44.95. Török sorsjegy 59.80—59.60. Német márka 59.06 forinton kötött.

Délelőtti 11 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 351.— Magyar hitelrészvény 381.— Länderbank 216.50, Osztr.-magy. államvasut 334.50, Déli vasut —. Alpesi bánya 130.90. Májusi járadék 101.60. Töröksorsjegy 59.90.

A déli tőzsdén: Osztrák hitelrészvény 351.12. Magyar hitelrészvény 381.— Länderbank 216.75. Unionbank 293.— Anglo-bank 160.75. Bankverein 254.— Osztrák-magy. államvasut 334.50. Déli vasut 77.75. Elbevolgyi vasut 260.50. Északnyugoti vasut 245.— Alpesi bánya 130.50. Rimamurányi 246.— Prágai vasipar 688.— Májusi járadék 101.60. Magyar koronajárdék 99.45, Török sorsjegy 60.— Német márka — frton kötött.

Délután 2 óra 30 perczkor zárulnak: Magyar aranyjárdék 121.55. Magyar koronajárdék 99.50. Tiszai kölcsönsorsjegy 137.75. Magyar földtehermentesítési kötvény 96.80. Magyar hitelrészvény 380.— Magyar nyerevénykölcsön sorsjegy 153.— Kassa-oderbergi vasut 190.— Magyar kereskedelmi bank 1405.— Magyar vasuti kölcsön ezüstben 100.60. Magyar keleti vasut államkötvények 120.60. Magyar leszámítoló- és pénzváltóbank 248.— Rimamurányi vasrészvénytársaság 245.50. 4.2%-os papírjárdék 101.60. 4.2%-os ezüstjárdék 101.40. Osztrák aranyjárdék 121.60. Osztrák koronajárdék 101.60. 1860. évi sorsjegyek 142.75. 1864. évi sorsjegyek 188.— Osztrák hitelsorsjegyek 200.50. Osztrák hitelrészvény 350.65. Angol-osztrák bank 160.50. Unionbank 292.50. Bécsi bankverein 254.— Osztrák Länderbank 219.50. Osztrák-magyar bank 947.— Osztrák-magyar államvasut 334.50. Déli vasut 77.75. Elbevolgyi vasut 260.— Dunagőzhajózási részvények 442.— Alpesi bányarészvény 131.10. Dohányrészvény 149.— 20 frankos 9.55. Cs. kir. vert arany 5.70. Londoni váltóár 120.35. Német bankváltó 59.02.

Bécs, decz. 16. (Utótőzsde.) Az irányzat szilárd. — Osztrák hitelrészvény 350.50. Magyar hitelrészvény 380.— Angol-bank 160.50. Bankverein 254.50. Union-bank 293.— Osztrák Länderbank 216.50. Osztrák-magyar államvasut 334.50. Déli vasut 77.50. Elbevolgyi vasut 260.— Észak-nyugoti vasut 245.— Dohányjárdék 150.— Rimamurányi vasut 247.— Alpesi bányarészvény 130.80. Májusi járadék 101.60. Magyar korona-járdék 99.50. Töröksorsjegy 59.90. Német birodalmi márka 59.02.

Berlin, decz. 16. (Tőzsdéi tudósítás.) A külföldi tőzsdék jó magatartása következtében az irányzat szilárd. A bányapiac tartósan élénk. Járadék csendes, de szilárd. Később gyengülés állott be. Magánkamatláb 4 3/4%.

Berlin, decz. 16. (Zárlat.) 4.2% papírjárdék 101.—, 4.2% ezüstjárdék 101.—, 4% osztrák aranyjárdék 102.90, 4% magy. aranyj. 102.50, Elbevolgyi vasut —, osztrák hitelrészvény 219.—, magyar koronajárdék 99.30, déli vasut 33.70, osztr.-magyar államvasut 141.60, Károly Lajos-vasut 106.50, kassa-oderbergi vasut —, orosz bankjegy 216.50, bécsi váltóár 169.10, 4% új orosz kölcsön 66.90, magyar beruházási kölcsön 102.40, olasz járadék 94.80. Az irányzat szilárd.

Berlin, decz. 16. (Utótőzsde.) Osztrák hitelrészvény 219.10, magyar koronajárdék 99.30, déli vasut 33.60, magyar aranyjárdék 102.60, osztr.-magyar államvasut 141.70. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, decz. 16. (Zárlat.) 4.2% papírjárdék 85.70, 4.2% ezüstjárdék 85.40, 4% osztrák aranyjárdék 102.90, 4% magy. aranyj. 102.55, magy. korona-

járdék 99.60, osztrák hitelrészvény 295.87, osztrák-magyar bank —, osztrák-magyar államvasut 281.87, déli vasut 68.87, bécsi váltóár 169.—, londoni váltóár 20.355, párisi váltóár 80.65, bécsi Bankver. 216.—, Uniobank 249.— villamos részvény 136.50, alpesi bányarészvény 109.50, 3% magy. aranykölcsön 91.—. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, decz. 16. (Utótőzsde.) Osztr. hitelrészvény 295.75, osztrák-magyar államvasut 281.50, Déli vasut 68.75.

Frankfurt, decz. 16. (Esti tőzsde.) Osztr. hitelrészvény 295.87. Osztrák-magyar államvasut 281.87. Az irányzat szilárd.

Hamburg, decz. 16. (Zárlat.) 4.2% ezüstjárdék 85.—, osztr. hitelrészv. 295.50, 1860. sorsjegy —, osztr.-magyar államvasut 701.50, déli vasut 162.50, olasz járadék 94.70, 4% osztr. aranyj. 103.10, 4%-os magy. aranyj. 102.85. Az irányzat tartott.

Páris, decz. 16. (Zárlat.) 3% francia jár. 103.12, 3 1/2% francia jár. 106.80, olasz járadék 96.70, osztr. földhitelrészvény 1237.—, osztr. m. államv. 721.—, déli vasut 132.— Francia tör. jár. 102.35, 4% osztr. aranyjárdék 102.15, 4% magy. aranyjárdék —, ottomanbank 566.—, dohányrészvény 318.—, párisi bankrészvény 885.—, osztrák Länderbank 473.—, alpesi bányarészvény 286.—. Az irányzat szilárd.

London, decz. 16. (Zárlat.) Angol consolok 113.1/16, déli vasut 7.25, spanyol járadék 60.7/8, olasz járadék 95.9/8, 4% magy. aranyjárdék 102.50, 4% osztrák aranyjárdék —, 4% rupia 61.—, canada pacificvasut 82.50, leszámítolási kamatláb 3% ezüst 26.5/16, bécsi váltóár —. Az irányzat nyugodt.

New-York, decz. 16. ezüst 57.—.

IDŐJÁRÁS.

A m. kir. meteorológiai központi intézet távirati jelentése 1897. deczember 16-án reggel 7 órakor.

Table with columns: Állomások, Légnyomás mm. 700 +, A hőmérséklet Celsiusus szerint, Felhőzet, Állomások, Légnyomás mm. 700 +, A hőmérséklet Celsiusus szerint, Felhőzet. Lists various cities and their weather conditions.

Felhőzet: 0 = egészen derült, 1 = többnyire derült, 2 = részben felhős, 3 = többnyire borult, 4 = egészen borult, 5 = eső, * = hó, ** = köd, [] = zivatar. A magas légnyomás Keletről terjeszkedik Közép-Európába, az alacsony nyomás pedig megmaradt Európa északnyugoti szélén. Hazánkban az idő felhős vagy ködös és túlnyomóan száraz. Eső csak a tengerparton volt és jelentéktelen mértékben az északkeleti határon. A hőmérséklet jóval magasabb a normálnál. Száraz és aránylag enyhe idő várható. Gyenge éjjeli fagy.

VIZALLÁS.

— Deczember 16-án. —

Table with columns: Folyó, Vizmérés, Vizállás reggel, Áradás v. apadás, Folyó, Vizmérés, Vizállás reggel, Áradás v. apadás. Lists river levels and measurements.

Jelek magyarázat: * = Jegen víz; + = 0 felett; - = 0 alatt; < = áradt; > = apadt; ? = kétséges.

A budapesti értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1897. december 16-án.

Main table containing market data for various categories: I. Államadósság, II. Más közkölcsönök, III. Záloglevelek és kölcsönkötvények, IV. Elsőségi kötvények, V. Bankok részvényei, VI. Takarékp. részvényei, VII. Biztosító-társ. részv., VIII. Gőzmalomok részv., IX. Bányák és téglagy. r., X. Vasművek és gépgy. r., XI. Könyvnyomdák r., XII. Különb. váll. részv., XIII. Közleked. váll. részv., XIV. Sorsjegyek, XV. Pénzmekek, XVI. Váltók árfolyamai (látra), XVII. Határidőre kötött értelp. Includes sub-sections like 'Magyar államadósság', 'Oszt. államadósság', 'Bányák és téglagy. r.', 'Vasművek és gépgy. r.', 'Könyvnyomdák r.', 'Különb. váll. részv.', 'Közleked. váll. részv.', 'Sorsjegyek', 'Pénzmekek', 'Váltók árfolyamai', 'Határidőre kötött értelp.'.

A 4-el megjelölt értékpapiroknál, melyek ártala áron nem esik össze a napi ártal ártal, az osztalék az utolsó ültetvényre vonatkozólag értendő.

A RÓKAÚT.

SUDERMANN HERMAN
REGÉNYE. (29)

Az ivóban mély csönd lett.

Komoly, kíváncsi arccal néztek a künmaradottak egymásra, majd meg a csukott ajtóra bámultak.

Az uriszobából se hallatszott ki egy hang se. Ott a kocsmáros és vendégei vityak néma, elkéseregett harsogtat. Kérdéses volt, hogy ki marad majd győztes.

De már néhány perc múlva — a kisasszony épen akkor jött vissza a pinczéből két gyorsan teletöltött üveggel — Mirekel ur messzire kitarja az ajtót és diadalmasan kiáltott ki:

— Amália, még öt üveg muskotályt!

Sokhangú sóhajlás hangzott fel a szobában. A feszültség megszűnt. A vendégek pártja, mint rendesen, vesztes lett.

Rögtön utána egy felolvasók egyhangú, tompa szavai értek a hallgató fülébe.

Mikor idősebb Mirekel ur ezen az estén lefeküdt, megállapította, hogy ez a napja se ment veszendőbe.

A fiát megszabadította veszedelmes gondolatától, az utolsó Schranden báró sorsa megvolt pecsételve, a pénztárba pedig nyolcz talér és huszöt ezüsthuzas külön bevétel gyűlt össze.

— Így üt le az ember három legyet egy csapásra, mondotta elégedetten mosolyogva, azután összekulcsolta a kezét és édesen elszenderült.

X.

Tél lett.

Mondhatatlanul szomorú, kínos pusztulás járt előtte. Boleszláv, aki a természetben nőit nagyra és ment volt minden érzékenykedéstől, sohase tartotta lehetségesnek, hogy az ősz lány szimbolizmusával halálfelelmet kergett a csontjaiba.

Félt attól az időtől, amely készülődött.

Az esték fölelmetesen hosszúak kezdtek lenni. Mint a keselyű lebegett feje fölött a magánosság, mindig szűkebb és szűkebb körben kóválygott fölötté s már-már bönítően csapta le az arca szárnyacsattogásának a szele.

Különös! Egyedül volt ő teljes életében és sohase vágyott valami jobbra! — Honnan jön hirtelen a vágy, hogy emberekhez simulhasson, épen most, mikor ellensége lett mindenki, akinek emberarcza van?

Egyre mélyebbre, mindig mélyebbre ásta bele magát a papirosok tömegébe, tompa, céltalan cselekedet, csak épen arra jó, hogy kínos órákat agyonüssön. Nem kevés önmegtartás kellett hozzá, hogy elhitesse önmagával, hogy hasznára lesz a jövőnek, de kiassa törmelékei mögül a múltat. Amire szüksége volt, azt hamar megtalálta, a többiért nem lett volna kár, ha elpusztul a tűzvészben.

Regina hallgatagon és zajtalanul vitte a kisdud háztartást. Nem nézett föl, ha a szobájába lépett; összereszt, ha kérdést intézett hozzá, — a feleletei pedig, néha félénken és dadogva mondta el, mindig világosak voltak és kimerítőek, és mindig fején találtak a szöveget.

Néha napokig jártak-keltek egymás mellett, s nem váltották egyetlenség szót se.

Annál gyakrabban figyelte meg titokban, nézte, hogyan toriti az asztalt, s utána nézett, mikor az előcsarnokon áthaladva a bokrok között eltűnt.

Sokszor kérdezte ilyenkor önmagától: „Milyen lehet ez a fej belől? Mire gondolhat napestig, éjszaka? Lehetséges volna, hogy egész létezése az én személyem körül forog, egy ember körül, akihez semmi köze, ami semmivel se köti magához, aki még egy garas bért se adott neki?”

Ilyenkor a szegény érzése fogta el gyakran, hogy ily áldozatkész szolgálókat csak leereszkedő nemlátóval fogad el. S feltette magában, hogy barátságos lesz hozzá és beszédes, hogy legalább ne érezze oly nagyon nyomorúságos állapotát.

De valami különös érzés, amelyet maga se tudott megmagyarázni, nem engedte, hogy a szándékát végrehajtsa. Pedig már nem gyü-

lölte. Az undor is eltűnt, hogy az érte való folytonos, önzetlen munkálkodását látta. S mégse volt rá képes, hogy elfogulatlanul beszéljen vele. Volt valami közöttük, ami e lány alakját valami titokzatos büvökörrel vette körül és valósággal megközelíthetellenné tette. Szinte félelmetes lett reá nézve.

Ugy tetszett, mintha az apja szelleme lebegne a lány körül, s borzalmas jelenlétével megbénítaná a fia nyelvét. Vagy a gyalázat, amelyet hord, az adta neki azt a lehetőséget bájít, amelyet a bűn mindig gyakorol a tapasztalatlan ifjuságra? Vagy a szerencsétlensége nagysága volt, mely ezt a hatalmat gyakorolta? — — —

Gyakran, mikor a vacsorát hozta, vagy az ágyát megvetette, Boleszláv fölkel a munkája mellől, hogy beszélgetést kezdjen vele. De a nyelve a szája padlására tapadt, nem tudta, miről beszéljen, mert nem akart a méltóságából engedni, s egyéb, mint rövid, kemény parancs nem jött az ajakára.

Már régóta feltűnt neki, mennyire megváltozott a lány a külsőjében. A javára, természetesen. — Már nem járt rongyosan és elvadultan, s nem mutatta többé a meztelen testét. A kabátja mindig szorosan be volt gombolva a nyakáig, s még a nyakára is valami gyapju rongyokat csavart. A szoknyáját gondosan megfoltozta, s a kabátja csücske nem lógott ki az öv alul. — A haja se lógott, mint régebben, ezer vad fűrtben a halántéka és nyaka körül, gondosan megfésülte és feltúrta, s reggel gyakran fényesen csillogott a kontya a hideg fürdőtől, melyet a borzas csomók megfésülésére használt.

A napok már hidegek lettek, de a lány még mindig vékony mosóruhájában járt, amely fölé, ha kiment a szabadra, kockás gyapjukendőjét vette, melyet keresztbe font a vállán és derekán.

Egyszer este, mikor a leány rendes heti utjára készült és a bevásárlásokról beszélt, — megkérdezte tőle:

— Miért nem hoztál még magadnak téli ruhákat, Regina?

A leány lesütötte a szemét, s úgy mondta:

— Bizony akarnék.

— Nos?

— De nem tudtam, hogy szabad-e?

— Persze, hogy szabad. Csak nem hagy-lak megfagyni.

— Igen, de —

Elakadt a szava és elvörösödött.

— Micsoda de?

— Vólna egy kabát, — kék posztóból, — prêmes heléssel. A boltos azt mondja — —

Boleszláv mosolygott. No, hála isten, — kezd emberré lenni, — gondolta, „fölébredt benne az csinósítás vágya.” Majd hangosan mondta:

— Nos, — mit mondott a boltos?

— Azt mondja, hogy nekem való lenne s mert nagy utakat járok, valami meleg kellene és kényelmes. De az a kabát mégse jó, a kisasszonynak való és —

— Azért a tied lesz, mondta Boleszláv nevetve. — Ne merj a kabát nélkül a szemem elé kerülni! — S most jó éjszakát és szerencsés utat!

A lány örömkialtásba tört ki, azután lehajolt, hogy a kezét megcsókolja, de egy gyöngö ütéssel a vállára visszatolta.

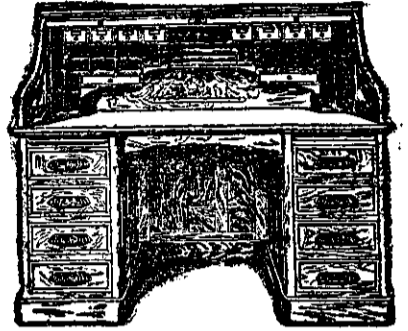
Mikor a lány léptei elhangzottak künn a sötétben, Boleszláv lámpással a kezében bement az üvegházba, ahol Regina lakott.

A tüzhelyen még izzott a parázs, de azért rémes hideg volt az idegenszerű helyen. A tető réssein eltévedt hóhelyek szállingóztak be, mert már gyöngö őszi hó röpöködött a levegőben.

„Mért nem javítja ki a törött ablakokat?” gondolta Boleszláv és elhatározta, hogy holnap deszkákat tesz a hibás helyekre. Fölmászott egy állványra és vizsgálódva tapogatta az üvegtetőt. Most persze látta, hogy miért aludt Regina félig-meddig szabad ég alatt. Az üveglemezek ólom foglalatja széteső és törekeny lett. Haesak hozzáért is, nyögött és zörgött az egész tetőzet. Már a kijavítás egyszerű kísérletére halomra dől volna az egész alkotmány.

(Folytatása következik.)

Felelős szerkesztő: Lipcsey Ádám.

Legalkalmasabb
karácsonyi
ajándékok!

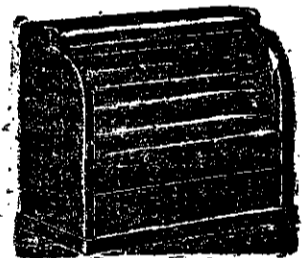
Amerikai gördülő

redőnyös íróasztalok.

Amerikai

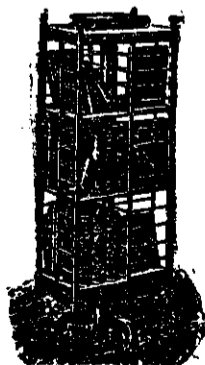
forgó- és hinta-székek

(234)

Amerikai

papir-kassetták.

Amerikai

forgatható könyvállványok

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Glogowski és Társa

az eredeti „REMINGTON-írógép” és az eredeti „Edison MIMEOGRAPH” kiz. jog eladási telepe

Budapest, V., Erzsébet-tér 16. sz.

SZINHÁZAK.

Budapest, péntek, 1897. december 17-én.

NEMZETI SZINHÁZ.

Évi bérlet 234. Havi bérlet 14.
Uj betanulással először:

Benoiton-család.

Vígjáték 3 felvon. Irtá Sardou.
Fordította Varrói Antal.

Személyek:

Champrossó Nádai
Benoiton Gabányi
Bernichel Károly
Didier Sombó
Prudent Zilahi
Theodora Nádai E.
Fanfan Gálos
Stephen Dezső
Müller Latabár
Cloti de Csillag T.
Martha G. Mészai
Jeannette Nagy Domi
Camilla Ligeti J.
Adolphino Váradyó
Julietta Keczeri

Kezdet 7 órákor.

NÉPSZINHÁZ.

Először: — Először:

A varázsgyűrű.

Operetta 3 felvonásban, 3 képben.
Irták D'Enner: Adolphe és Bu-
ran Paul. Fordította Kálmár Gyula.
Zenéjét szerzte Paganetto R.

Személyek:

XV. Lajos Szirmai
Do Charannes Szerdahelyi
Renée Nádai Honka
Leocadio Vidoré
De la garde Georges F. Hegyi
Nicolas Vidoré
Michelette Kúry Klára
Valpington lovag Solymsi
Artois Kís. M.
La Popelinière Follinus
Athanas Balogh Etel
Sándor Kóvári A.
Henrietta Értai M.
Louise Lukácsy O.
Tiszt Varrói
Komorayik Hortobágyi

Kezdet 7 órákor.

VÁRSZINHÁZ.

Zárva.

MAGY. KIR. OPERAHÁZ.

Évi bérlet 142. Havi bérlet 10.
Fidelio.

Nagy opera 2 felv. Zenéjét szerz.
Beethoven Lajos. Szövegét írta
Treischke. Fordította Lengel.

Személyek:

Fernando Kornai
Pizaro Ney D.
Florestán Arányi
Leonora Diósy
Rocco Szendrői
Marcellina Abrányó
Jaquino Kiss B.

Kezdet 7 órákor.

VIGSZINHÁZ.

345. szám. — 545. szám.

Coulisset ur!

Böhöz 3 felv. Irták: Ernest
Blum és Raoul Toché. Fordította
Mihály József.

Személyek:

Coulisset Balassa
St. Castel tábornok Márai
Gaston de Brionno Fenyvesi
Rosine Molnár
Lucien Tapolczay
Louise Kalmár P.
D'Esparvilléné R. Rostagny
Alfredó Nikó L.
Annette Delli E.
Baptiste Széke

Kezdet 8 órákor.

MAGYAR SZINHÁZ.

A gésák

vagy *Egy japán teaház tör-
vénye.*

Énekes játék 3 felv. Irtá Owen
Hall. Ford. Fái J. B. és Makai E.
Zenéjét szerzte Sidney J.

Személyek:

Reginalt Szentmiklóssy
Brouville Ferenczy K.
Cunningham Odry Z.
Grimston Iványi A.
Stanley Serlegi
Downey Erdődy L.
Bolton Fodor R.
Vun-Csi Sziklay K.
Imári márk Boross E.
Mimóza Vlád G.

Kezdet 7 órákor.

„OLYMPIA” magyar mulató

igazgató BORSODY VILMOS, Kerepesi-út 63.
Nyitva reggel 5 óráig.

Minden nap változó műsor. Zapello, világhírű contorsionista. Du-
to's négyes, jel's táncosnők. Holland, kiváló humorista. A hí-
res Gyurkovics leányok. Papp Mariska a világ legkisebb
primadonnája. Piccardi nővérek nemzetközi táncosnők.

A kéményseprő egy nevelőintézetben.

Leves neveltető bohóság. Kifundó étkek és italokért kezskedik.

Szilárd Zsigmond, tulajdonos.

Első biztosító intézet

katonai szolgálat esetére.

Ó cs. és kir. fensége József főherceg védnöksége alatt.

Biztosítási tőke: 27 millió korona.

Flu gyermekek legelőnyösebb ellátása

katonai szolgálat költségének fedezése — illetve a nagy-
korúság idejére. Bővebb felvilágosítással szivesen szolgál
az Igazgatóság.

Budapest, V. ker., Erzsébet-tér 1. sz.

Színházi műsorok.

	Nemzeti Színház	Vár Színház	M. Kir. Operaház	Vig Színház	Nép Színház	Magyar Színház	Kisfaludy Színház
Szombat	Benoiton család	—	Manon Lescaut	Csalj meg édes	A varázsgyűrű	A kikapós patikárius	—
Vasárnap d. u.	Otello, a ve- lencei mór	—	—	Trilby	Az ingyencélők	Titok	—
Este	Benoiton család	—	Sába királynője	Coulisset ur	A varázsgyűrű	Mama szemé A báránycák	—

Vendéglő-megnyitás.

A székesfővárosi VI—VII. kerületi kör (Andrássy-
ut 39.) vendéglői helyiségeit (azelőtt Petanovich-féle
vendéglő) kibővíten tisztelettel értesitem a t. cz. közön-
séget, hogy ezt a vendéglőmet folyó

december hó 15-én

megnyitom.

A „Bécsi sörház” című vendéglőmben és más elő-
kelő vendéglőkben hosszú éveken át szerzett tapasztala-
taim értékesítésével azon fogok iparkodni, hogy új ven-
déglőmben kifogástalan konyhával, jó italokkal és lelki-
ismeretesen gondos kiszolgálattal, a t. cz. közönség eddig
tapasztalt szives partifogására a jövőben is érdemes legyek.

**Társas lakomákra, táncmulatságokra
külön helyiségeimet, termeltemet kész vagyok a t. cz.
közönségnek jutányos árakon rendelkezésemre bocsátani
és megrendeléseket helyiségeimen kívül otthon felszol-
gálaló lakomákra bármikor elfogadok.**

Magamat a t. cz. közönség szives partifogásába
ajánlva, kiváló tisztelettel vagyok

alázatos szolgálja

Klivényi Ferencz, vendéglős.

Az APFEL-féle
régí jó hírnevű (53)
fogműteterem
mely eddig a Váci-körút és Deák-tér sarkán létezett,
Erzsébet-körút 12. sz.
alá (a New-York palotával szemben) helyeztetett át.

Heckenast Gusztáv

zongora termei.

Budapest, IV., Kigyó-utca 7. sz.

Legnagyobb
választék.

Elsőrendű
gyártmányok

Árjegyzékek
ingyen.

Belégzési Intézet

ujjonnan átalakítva és nagyobbítva, (73)

Dr. ZIFFER E., gleichenbergi furdóorvos vezetése alatt

József-körút 10. szám.

sóvíz kurák. Melléssel külön fülkékben. Fenyőfü-belégzés és pneu-
matikus zéporlasztás gége, garat, orrbetegeknek. Nyitva egész nap.

Polzer C. és Társa
cs. és kir. udvari szállítók.
Budapest, Gizella-tér 5.
a Haas-palota átellenében. (187)
Ajánlja
**tűzbiztos és betörésmentes
pénzszekrényeit,**
pánczéltetelt, pánczélszekrényeit, pán-
czéltressorjait a legújabb szisztéma szerint,
valamint ékszerárványokat berendezéssel,
kazettákat, másolóprekeket a legjutányosabb
árakon.
Árjegyzékek ingyen.

Dr. LASZKY LAJOS,

Belégzési-intézete;

mell-, gége-, torok- és orrbetegeknek, asthmaticusoknak.
Rendel 11—1-ig és 3—4-ig. (140)

BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 6.

Antisepticus és hygienicus
HÖLGY-ÓVSZER.
Teljes biztós hatással, használatban kíméletos és nem
kellenek többé semminemű gyöngédtelen és ártalmas
gumi vagy spongya-czikkok. 1 doboz (12 drb) ára 1 frt
50 kr. pontos használati utasítással. 1 frt 75 kr. előleges
beküldése után bérmentve. Kapható a feltalálónál:
László József gyógyszerész,
Maros-Ujvár (Erdély). (189)

73417. VI. sz.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A palánkai dunszakaszon az 1898—1902 években végrehajtandó s mintegy
35753 m³-nyi földmunkából, 91,321.0 m³-nyi kotrással egybekötött földmunkából
160.000 m³ I. oszt. és 297.333 m³ II. oszt. kőhányásból, végre 1.658 m³ kőkirakat-
ból álló mederrendezési munkálatok végrehajtásának vállalat utján leendő biztosítása
széjjelől a földmívelésügyi m. kir. ministerium tanácstermében **1898. évi január
10-én déli 12 órákor** zárt ajánlati versenyárgyalás fog tartatni.

A kellően kiállított zárt ajánlatok, melyekhez az ajánlati összeg 5%-ának meg-
felelő bántapénznek készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a központi m.
kir. állampénztárnál történt letételt igazoló pénztári elismervény csatolandó Oherolli
Károly kir. tanácsos, segédhivatali főigazgatónál a földmívelésügyi m. kir. ministeri
palotában (földszint 3. ajtó) 1898. évi január hó 10-ik napján délelőtt 12 óráig
nyújtandók be.

A többi feltételek a hivatalos órák alatt az újvideki m. kir. folyammérnöki hi-
vatalban megteudhatók, hol a tervezetek is betekintheők és az ajánlati minták vala-
mint a részletes feltételek beszerezhetők.

Kelt Budapesten, 1897. évi december hó 10-én.

Földmívelésügyi m. kir. miniszter.

74675. VII. sz.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Az újvideki m. kir. folyammérnöki hivatal felügyelete alatt álló Duna-folyam-
szakaszon levő u. n. mohovái magaspart alatt az 1898 és 1899. években létesítendő
átmetszés munkálatai, ugymint 262.490 m³ föld kiemelése és átlag 100 méterre való
szállítása, továbbá 525.820 m³ föld kotrása és átlag 200 méterre való szállítása, vala-
mint 8256 m³ szikla robbantása, 2473 m³ kövel terhelt rőzse pokrócz létesítése és
2004 m³ kőhányási munkálatok végrehajtásának vállalat uton való biztosítása érde-
kében **1898. évi január hó 17 én déli 12 órákor** a földmívelésügyi m. kir. miniszte-
riumban nyilvános zárt ajánlati versenyárgyalás fog tartatni.

A vállalatot szabályozó szerződési minta általános és részletes feltételek, ter-
vek és egyéb tájékoztató adatok az újvideki m. kir. folyammérnöki hivatalnál a hiva-
talos órák alatt megtekintheők.

A vállalatit összeg 5%-ának megfelelő bántapénznek készpénzben, vagy óva-
dékképes értékpapirokban a budapesti központi m. kir. állampénztárnál történt leté-
telét igazoló állampénztári elismervénnyel felszerelt ajánlatok a jelzett napon d. e.
12 óráig Oherolli Károly, kir. tanácsos, segédhivatali főigazgatónál (földmívelésügyi-
miniszteri palota, földszint 3. szám) nyújtandók be.

Budapest, 1897. évi december 10-én.

(249)

Földmívelésügyi m. kir. miniszter.

